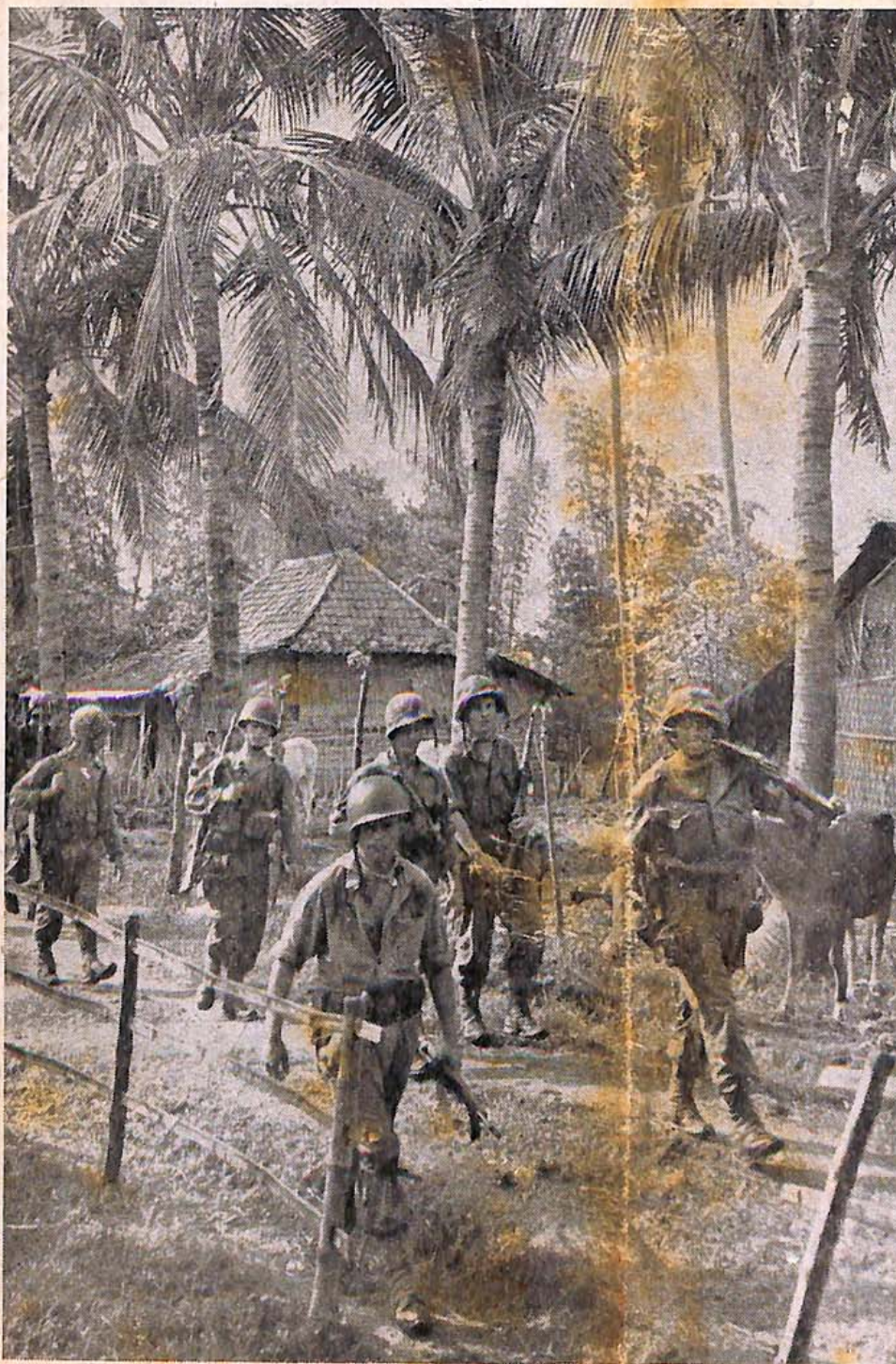

WAPENBROEDERS

UITGAVE VAN
INDIË-VETERANEN

Losse nummers 40 cent

1e Jaargang No. 14
Verschijnt elke 14 dagen
30 Mei 1952

Voorlopig Redactie-adres:
Copernicusstraat 57b
Amsterdam

Voorlopig Secretariaat
en Penningmeester:
Postbus 172, Leiden
Tel. K 1710—30163

Voor zakelijke advertenties:
Postbus 76, Apeldoorn

OP DE KORREL

- * Gebed
- * Niet vergeten
- * De West
- * Weten
- * Onuitgegeven brochure
- * Horizon
- * Om het zelfbehoud
- * Ambonezen

Geen weerstand
te groot . . .

HET SPIJT ONS

oprecht wat aan de militaire attaché van Indonesië, de Lt.Kol. Harjono, is voorgevallen. Dat wij onszelf een zaak-Schallenberg, een Menten- en Velsers-affaire en nog meerdere duisterheden veroorloven, is tot daar aan toe, doch laat buitenlanders veilig zijn en blijven. Het Legioen spreekt zijn strengste afkeuring uit over het gebeurde en betuigt van deze plaats zijn medeleven met de Lt.Kol. Harjono en zijn familieleden.

Tegelijkertijd betuigen wij onze deernis met de twee daders. Wij kennen Meine Pot als een groot en goed idealist met een sterk ontwikkeld gevoel voor rechtvaardigheid. Dit gevoel moet sinds de soevereiniteitsoverdracht vele keren geweld zijn aangedaan. Dit gekwetste rechtvaardigheidsgevoel moet hem ook als ambtenaar bij het consulaat in België ertoe gebracht hebben de daad te verrichten, waarvoor hij naderhand gerechtelijke moeilijkheden kreeg. En Meine Pot heeft nog een ding: een trouwbesef, zoals het in deze wereld en tijden nog slechts veel te weinig aangetroffen wordt. Hij is tot achter alle grenzen getrouw aan een zaak, aan een ideaal, aan de man, voor wie hij genegenheid en respect gevoelt.

De combinatie van dit heerlijk gekwetste rechtvaardigheidsgevoel en zijn trouw aan de kapitein Westering, moeten hem gedreven hebben tot deze even wanhopige als onbezonnen daad. Dat hij of Colson inderdaad plannen hadden tot moord, moeten wij als uitgesloten achten; Pot is geen type dat mischiet.

Hoe het ook zij, deze hele affaire is diep betreurenswaardig en verdrietig. Moge er een uitkomst zijn voor allen, die daarbij betrokken waren.

HET GRIEFT ONS

dat de partij-politieke klets campagne tegen ons Legioen doorgaat. Wij kregen dezer dagen het bericht te verwerken dat aan alle dagbladen in Nederland het bericht (uit duistere bron) zou worden doorgegeven, dat het Veteranen Legioen Nederland zich schaart achter de Partij van prof. Russell blijkens het feit, dat de naam van het H.B.-lid, mr T. Q. Dekker voorkomt op diens kandidatenlijst. Het bevreemdt ons, dat men niet op de idee is gekomen dit zelfde te beweren ten aanzien van de Kath. Volkspartij, aangezien één der H.B.-adviseurs, t.w. mr C. van Rijkceversel, voor die partij verkiesgscandidaat is.

Het Legioens-H.B. verklaart nogmaals nadrukkelijk, dat het Legioen ongebonden is aan welke politieke partij, groepering of figuur dan ook.

Gebed

Teneinde hulp in te roepen in de huidige wereld-crisis, zullen mensen van allerlei geloof in meer dan zestig landen op Zondag 8 Juni a.s. een Dag van Wereld-Aanroep houden. Zij zullen een speciale vorm van gebed gebruiken, de Grote Aanroep genaamd, welke thans in meer dan vijf en veertig talen wordt gebruikt en als volgt luidt:

**Laat uit het Punt van Licht binnen Gods Denkvermogen
Licht stromen in het denken aller mensen.
Laat Licht op aarde nederdalen.**

**Laat uit het Punt van Liefde binnen Gods Hart
Liefde stromen in de harten aller mensen.
Moge Christus tot de aarde wederkeren.**

**Laat uit het Centrum, waar Gods Wil gekend wordt,
Doel de kleine wil der mensen richten —
Het doel, hetwelk de Meester kent en dient.**

**Laat uit het centrum, dat wij de mensheid noemen,
Het Plan van Liefde en Licht zijn werking hebben
En moge het de deur verzegelen, alwaar het
kwaad verblijft.**

**Laat Licht en Liefde en Macht het Plan op aard'
herstellen.**

De Grote Aanroep is een non-sectarisch, universeel gebed; het behoort niet bij een bepaalde groep, maar bij de gehele mensheid. In niet-Christelijke landen wordt het gebruikt met als vertaling van „Christus” een term, die „De Komende” of „De Wereld-Verlosser” betekent.

Het doel achter de wereld-omvattende verspreiding van de Aanroep (begonnen in 1945) en van het gebruik ervan is, het niveau van het dagelijkse denken en handelen te verheffen, opbouwende krachten te versterken en de destructieve elementen in onze menselijke verhoudingen te doen afnemen.

NOGMAALS :

De morele misdaad

Wij kregen inzage van een brief van de Voorzitter van de Raad van Arbeid te Breda, gericht aan één jongeman die op 1 December 1950 solliciteerde naar een betrekking aldaar:

RAAD VAN ARBEID
te BREDA

Breda, 12 Februari 1951

Afd. Secr.

Onderwerp: Sollicitatie

No.:

Bijlagen: geen

Naar aanleiding van de met U gevoerde besprekingen betreffende plaatsing op onze kantoren, moeten wij U tot onze spijt mededelen dat wij hierop niet verder zullen ingaan aangezien U reeds in Augustus of begin September in militaire dienst zult moeten.

De Voorzitter,

w.g. Drs. A. J. v. d. Made

Laten wij hier meteen bij vermelden, dat bedoelde sollicitant eerst op 7 Februari 1952 voor eerste oefening onder de wapens kwam.

Wij hebben reeds verschillende keren scherp gageerd tegen die particuliere werkgevers en maatschappijen, die bij het aannemen van mannelijk personeel de eis stellen van „vrij van militaire dienst” dan wel, in sommige gevallen het „dienstplicht vervuld”, de misdaad, die bewust of onbewust telkenmale gepleegd wordt aan het moreel van de weerbare jeugd van ons volk.

Wij hebben zelfs in onze argeloosheid een beroep op de regering gedaan dit kwaad de kop in te drukken. Het moet immers voor elke weldenkende mens begrijpelijk zijn, dat in deze tijden van latent oorlogsgevaar, dat jaarlijks anderhalf miljard van onze zuurverdiende centen vereist voor de instandhouding en opvoering van onze militaire weerbaarheid, — het van het hoogste belang is, dat de geest en het moreel van de militairen gezond zijn. Het aanwijsbare feit echter, dat deze militairen, die toch reeds zo lange jaren van hun kostbare jeugd moeten offeren aan 's lands belang en daarna nog herhaaldelijk voor geruime tijd moeten terugkeren onder de wapens, — het vooruitzicht hebben bij terugkeer in de maatschappij minder kansen te krijgen voor een betrekking dan afgekeurden, is alles behalve stimulerend voor dit moreel. Voorál wanneer zij — zoals het bij tienduizenden het geval is — reeds aan den lijve hebben moeten ondervinden, dat zij in tijden van nood de kastanjes uit het vuur moeten halen.

Ditselfde geldt zeer zeker ook voor de jonge mannen, die na het verlaten van de schoolbanken nog vele maanden, soms zelfs één of enkele jaren de tijd hebben alvorens voor de dienstplicht op te moeten komen en die die tijd willen gebruiken om zich een toekomst te verwerven. Zij, die nog niets van het militaire leven afwe-

ten, zullen ongetwijfeld reeds een bittere aversie tegen het leger krijgen in dien zij moeten merken, dat dit hun toekomst in de weg staat.

Op deze wijze wordt gebroken en verguist, waar anderszids grote kapitalen aan besteed worden om het te trachten opnieuw op te bouwen en te handhaven. Nu zijn geest en moreel geen zaken van stoffelijke aard, die men zo weer ergens kopen kan of opnieuw aanmaken; ze zijn zó kostbaar, dat ze voor geen anderhalf, ja zelfs voor geen vijftien of honderdvijftig miljard gulden te koop zijn. Zij zijn slechts te verkrijgen met daadwerkelijk Begrip en daadwerkelijke Waardering.

Wij verwachten van onze regering dat zij het duidelijke voorbeeld zal stellen aan de particuliere werkgevers, hoe zij behoren te handelen ten opzichte van de gewezen, de actieve en de aspirant-militairen.

Wij verwachten van onze regering een duidelijk schrijven, voor geen ambtenaar mis te verstaan, aan ál haar instanties en aan alle instanties van provincies en gemeenten, dat, een dienstplichtige sollicitant, ongeacht of hij nog in dienst moet of dat hij in aanmerking komt voor herhalingsoefeningen, zo geen prioriteit dan toch in elk geval dezelfde kansen moet hebben als iedere andere, die om welke reden dan ook niet in aanmerking komt om in tijd van nood zijn leven te wagen.

Wij verwachten van onze regering dat dit op snelle en afdoende wijze zal worden afgedaan.

*God en de soldaat zijn er voor de nood
als oorlog ons slaat met pijn en dood.
De krijg voorbij, 't land in vredesstaat,
vergeten is God en gedaan met de soldaat.*

Wij willen niet vergeten

Herinneren wij ons de tijd nog, dat onze Generaal Spoor door de omstandigheden gedwongen was naar Nederland te gaan om er voor het nationale forum op te komen voor zijn „schiettent“ tegenover de algemene en officiële opinie? Dat was de snoeiharde realiteit en dat is die nu nog.

Herinneren wij ons de tijd, dat de toenmalige minister van Oorlog Schokking zich officieel tot ons richtte met: „Gij zijt het vreemdste leger, dat ooit bestond. Dit is een erenaam omdat ge niet tégen, doch vóór het volk vecht, temidden waarvan ge u bevindt“, herinneren wij ons dat? Dat was eveneens een snoeiharde realiteit, de realiteit namelijk, van hoe we bedonderd werden en worden en die realiteit bestaat ook nu nog.

Laten wij de zaak nuchter onder ogen zien. Er bestaat in Nederland geen appreciatie voor wat ginds gedaan is. Bij het volk niet (maar daar kan het, gezien en gehoord de overheidsvoorlichting, niets aan doen), bij de regering niet (en daar heeft ze ongetwijfeld een dringende reden toe). Al het denkbare wordt in het werk gesteld om de dikke en absolute streep, die de dominerende regeringsfiguren onder het Indonesië-gebeuren getrokken hebben, te effectueren en alle herinnering te smoren. Onze doden worden niet gecalculeerd in de Nationale Herdenkingen. Voor een officieel monument te hunner nagedachtenis schiet in de massa van andere monumenten (voor gevallen der spoorwegen, de sportwereld, de studentenkring van deze of gene Universiteit, enz. enz.) geen ruimte over.

Het is of er een Indonesische smet kleeft aan het vaan der strijdkrachten, of er iets is geschied, waarvoor wij ons diep dienen te schamen en waar de natie met afkeer de rug naar dient te keren.

Laten wij het maar ineens zeggen: wij, Indonesië-veteranen, schamen ons niet voor wat wij ginds hebben verricht. Integendeel, afgezien van het vele goede aan recht en rust en vrede dat wij er welbewust brachten aan tientallen miljoenen weerloze, afgehongerde en opgeschooide zielen, — hebben wij ook de beste herinneringen aan die jaren, omdat wij toen even welbewust een Nederland dienden, waar wij trots op konden zijn en dat het waard was, om gediend te worden, zelfs om er je makkers voor te zien sneuvelen. Deze herinneringen zijn ons des te dierbaarder, nu wij binnen deze grenzen dit zelfde Nederland in zijn ware en ontstellende vorm hebben terug gezien: klein, karakterloos, zonder zelfrespect en verscheurd door een even onzinnige als gevaarlijke verdeeldheid, een benauwd burgermannetjeskruidenierswinkel vol kletspraat en gerommel, de deur angstvallig gesloten voor de zon en de frisse wind.

Dat andere Nederland is voort blijven leven in ons hart als een nijpende hunkering en wij zoeken het terug te vinden omdat het voor ons óók betekent een inspiratie onzer beste krachten en waarden.

De visuele herinnering bestaat voor ons o.m. in de films, die bij de Regeringsvoorlichtingsdienst liggen. Er zijn er bij uit onze diensttijd, vervaardigd in dezelfde stof en hitte en blubber waar de infanterist in ploeterde en met hetzelfde levensgevaar. Ze zijn vervaardigd, opdat het eigen volk in Nederland iets zou begrijpen van het enorme werk, dat ginds verricht werd en voor welks voltooiing het begrip en het verantwoordelijkheidsgevoel van dat volk onontbeerlijk waren. Alhoewel door de (reeds in Indonesië zeer strenge) censuur deze films de halve zachtheid van kindersprookjes hadden, werden zij

(ook toen reeds), niet voor openbare vertoningen vrijgegeven.

Het Legioen heeft geruime tijd voor zijn bijeenkomsten de beschikking kunnen krijgen over één dier films, getiteld „Het Vreemde Leger“, als opdracht dragende het officiële woord van Z.E. Minister Schokking, als onderwerp behandelende fragmenten van de tweede politionele actie en vooral de werkzaamheden van de strijdkrachten onder de bevolking der bevrijde gebieden; en alles bij elkaar zo goedg als wat.

De vertoning van deze film is het Legioen nu officieel van overheidszijde verboden. Naar verluidt: omdat men de verstandhouding tot Indonesië niet moeilijk wil maken . . .

Wij geloven, zoals boven reeds gezegd, dat er voor bepaalde heren een andere, veel klemmender motief is, waarom of alles wat met het Nederland-Indonesië-verleden verband hout, als de gesmeerde bliksem vergeten moet worden, in het bijzonder door de Indië-veteranen. Maar goed, laten we niet kinderachtig doen. Wat wij alleen maar zeggen willen is, dat wij er ons niet bij neer wensen te leggen. Wij hebben niets om ons over te schamen wat dat verleden betreft, wij weten voorts wel andere manieren om de verstandhouding tot Indonesië niet alleen maar niet te verstoren maar zelfs beter te maken en wij zullen zo vrij zijn ons niets aan te trekken van bepaalde zere benen, die ook nog opvallend beginnen te stinken nu de verkiezingen naderende zijn. Wij hebben derhalve ook besloten, dit duidelijk kenbaar te maken op de aangewezen, legale en democratische wijze.

Op 24 Mei is aan de fracties in de Tweede Kamer van de A.R.P., de C.H.U., de K.N.P., de K.V.P., de P.v.d.A., de S.G.P. en de V.V.D. onderstaand schrijven van het Hoofdbestuur van ons Legioen toegestuurd:

„Het Hoofdbestuur van de Stichting „Veteranen Legioen Nederland“ heeft de eer zich tot Uw fractie te wenden, naar aanleiding van het volgende.

Door de Legervoorlichtingsdienst in Indonesië werd na de Tweede Politionele Actie een film vervaardigd, genaamd: „Het Vreemde Leger“. Deze film is een uitstekende documentatie omtrent het werk, dat door onze

troepen destijds in Indonesië werd verricht en toont wel heel in het bijzonder aan hoe deze troepen daar niet streden voor het voeren van een koloniale onderdrukkingsoorlog, doch met hoeveel toewijding zij zich hebben ingezet voor het brengen van rust en welvaart en voor het lenigen van de nood van de Indonesische bevolking. Niettegenstaande dit mocht de film hier te lande slechts

in beperkte kring worden vertoond. Onze Stichting heeft hiervan gebruik gemaakt door hem in verschillende plaatsen te doen draaien.

Thans is echter door de Regering bepaald, dat deze film niet meer gedraaid mag worden. De reden hiervan schijnt te zijn dat men niet wil dat er hier te lande nog gesproken wordt over de jaren 1945-1950 in Indonesië.

En het is over dit punt, dat wij ons thans tot U wenden. De veteranen, die in die jaren in Indonesië hebben gediend, hebben zich met volle overtuiging ingezet voor hun idealen en zij hebben eerlijk en trouw hun land gediend. Zij zijn bereid om dit weer te doen met niet minder toewijding. Hun zijn destijds ongevraagd zeer vele beloften gedaan voor de toekomst; hiervan zijn er vele niet, of zeer onvolledig nagekomen. Zij hebben dit over het algemeen aanvaard en hebben zelf aangepakt. Zij willen dan ook niet voor zichzelf komen bedelen en voor zichzelf om waardering komen smeken. Maar zij kunnen en zullen niet vergeten, dat daarginds duizenden makkers zijn gevallen voor hun land en voor een eerlijke zaak. Zij kunnen het tegenover die gesneuvelde makkers niet verantwoorden om te accepteren, dat de gestreden strijd door de Regering wordt behandeld als iets waar men liever maar niet meer over moet praten, als ware het iets oneervols.

Deze veteranen hebben zojuist meegedaan aan de Dodenherdenking en hebben eerbiedig de voor Nederland van 1940 tot 1945 gevallen herdacht. Maar het treft hen en grieft hen, dat nimmer van officiële zijde meer een woord wordt gewijd aan de gedachtenis van die andere doden; zij zien hier te lande vele herdenkingsmonumenten; zij missen het monument voor de duizenden doden van 1945 tot 1950 in Indonesië. Maar dit laatste is nog niet het ergste; deze veteranen zullen het zelf wel eens bouwen. Wij verzekeren U dat het er komt.

En ook verder zouden wij het levendig houden van de gedachtenis aan onze dapperen zelf wel kunnen ondernemen.

Maar wij achten het ook voor ons land onaanvaardbaar indien, door deze wijze van optreden van de Regering, de indruk wordt gewekt dat daar iets minder eervols is gedaan. Indien er minder eervols voor ons Vaderland in het verloop zit, dan is dat alleen hier te lande te zoeken, niet bij hetgeen door de mannen van Generaal Spoor werd verricht.

Wij hebben reeds eerder ervaren dat schrijven aan de Regering niet helpt, doordat de brief eenvoudig onbeantwoord blijft. Maar wij zijn ervan overtuigd dat het

Nederlandse Volk zijn Regering duidelijk moet maken dat het wenst, dat hier een andere houding wordt aangenomen en wenden ons daarom tot U als de gekozen vertegenwoordigers van dit volk en degenen aan wie de Regering verantwoording schuldig is. En wij verzoecken U daarbij om van de Regering te vragen dat er zorg voor wordt gedragen dat:

1e. Ook de in Indonesië na 1945 gevallen officieel worden herdacht op een wijze zoals Nederland aan hen verplicht is. Wij denken hierbij bijv. aan herdenkingsdiensten op de avond van de dag waarop het oude, roemruchte K.N.I.L. werd opgeheven.

2e. Niet meer tegengegaan wordt dat er voorlichting wordt gegeven over de juiste wijze waarop de samenwerkende delen van K.M., K.L., het K.N.I.L. en de Luchtmacht hun taak hebben verricht en zich hebben ingezet voor recht en orde, voor rust en welvaart in Indonesië. Hiervoor kan als eerste daad worden gevraagd het vrijgeven van bovengenoemde film."

En nu maar wachten, wat de heren zullen doen. Die wachttijd duurt voor ons tot het verschijnen van ons politiek nummer, waarin wij de aanbevelingen voor de komende verkiezingen zullen doen.

... geen schaamte ...

Een Vaandel keerde terug

De héél ouwe-jongens onder jullie, die in Indië aan de oorlog tegen Japan hebben deelgenomen, weten dat het door de vijand vermeersterde vaandel van het befaamde Korps Marechaussée in het Gewest Atjeh en Onderhorigheden op beleidvolle wijze door de toenmalige Eerste Luitenant L. Chr. G. F. Onvlée werd terug genomen, waarna hij het met bijzondere toewijding en trouw gedurende de gehele Japanse krijgsgevangenschap wist verborgen te houden en als een kostbaar pand te bewaren tot de dag der bevrijding.

Nu dit beroemde Vaandel na de opheffing van het KNIL een nieuwe, zinnige bestemming heeft gevonden bij het Regiment „Generaal Van Heutsz”, verhaalt een mede-krijgsgevangene der Koninklijke Marine, die deelgenoot was van Onvlée's geheim en menige précaire situatie heeft meegemaakt, in deze Open Brief enkele lotgevallen uit Burma en Siam.

Weet je nog Onvlée, lang geleden, in die gammele bamboe-hut in Burma, waar de wind doorheen gierde en het overal lekte, terwijl de regen onafgebroken in stromen neergutste.

Weet je nog, dat je mij toen vertelde over de wanhopige strijd van het Korps Marechaussee in Noord-Sumatra. Een strijd op twee fronten, tegen een buitenlandse en een binnenlandse vijand tegelijk . . .

Zó vochten jullie, Marechaussees, met je rug tegen de muur, een ongelijke strijd met pijn in je hart, omdat Atjeh — het Atjeh van Van Heutsz — je een dolkstoot in de rug gaf . . . Brandend, moordend, bloedvergietend trokken de Atjehers door het land en als een fél, verterend vuur laaide de oude **perang sabil** — de heilige oorlog — met nieuwe hevigheid op, om de „Christenhonden” te verdrijven.

Intussen landden de Jappen op Atjeh's kusten: bij **Koeta Radja** en bij **Idi**. Nadat het Leger op Java op 8 Maart 1942 had gecapituleerd, dachten jullie nog niet aan overgave. Integendeel, stap voor stap terugtrekkend naar het door heuvels en bergen omsloten binnenland, wilden jullie de strijd voortzetten, hopende op de beloofde Geallieerde steun.

En dáár, bij **Blang Kedjerèn**, gaf de handvol dapperen zich tenslotte over . . . De Japanse bevelhebber verbleekte van woede en schaamte, toen hij zag hoe weinigen zij slechts waren.

Weet je nog, hoe je mij vertelde, dat je van spijt en ergernis wel had kunnen huilen om het verlies van het Vaandel van jullie Korps, dat door een noodlottige samenloop van omstandigheden in 's vijands handen was gevallen. Je tobde er over, als

L. Chr. G. F. Onvlée
Kapt. Infie voorm. KNIL

over het verlies van iets dat je persoonlijk héél dierbaar was, — en dat is het immers ook, dit oude Vaandel, dat bijna honderdjarige traditie vertegenwoordigt!

En toen, op eenmaal zag je je kans, de kans van je leven: tezamen met andere tropheën was het Vaandel door de Jap in een houten kistje verpakt, om als krijgsbuit naar Tokio te worden gezonden. Je bedacht je geen moment: het Vaandel eruit nemen en het kistje weer sluiten was het werk van een ogenblik.

In Burma, waarheen de Jap ons als slavenarbeiders aan de beruchte Dodenspoorweg had gedeporteerd, leerde ik je kennen. Tezamen met de vriendschap die wij sloten, groeide het vertrouwen en eens op een dag vertelde je mij je geheim.

En ergens op een stille plek in het bos hebben wij samen eerbiedig gestaard op die lap goud-gele zijde met de daarop geborduurde gekroonde letter **W** — de **W** van Wilhelmina. En even eerbiedig hebben wij het wit-epsilon ridderkruis der Militaire Willemsorde betast, dat aan het Vaandel is gehecht als beloning voor de vele uitstekende daden van moed, beleid en trouw, door het Korps Marechaussee bedreven . . .

Sámen hebben wij het doornige pad der Japanse krijgsgevangenschap afgelegd, trekkend van kamp tot kamp, voortgedreven door de Jap met geweerkolf of bamboestok . . .

De weken werden maanden en de jaren regen zich aaneen. En nóg was het einde niet.

Naarmate de oorlogskansen keerden werden de Jappen strenger in hun controle. Elk moment kon de **Kempei** ons overvallen en onze spullen nazoeken op het bezit van geheime radiozenders, wapens, geschriften en andere contrabande.

Je dacht heel slim te zijn, door het Vaandel in je hoofdkussen te naaien. Totdat op zekere dag de Jap hier en daar de hoofdkussens ging opensnijden . . . Toen moest je er weer iets anders op verzinnen.

Op een avond tegen donker worden — het uur waarop de kans op barang-onderzoek gering was — haalde je het Vaandel uit je hoofdkussen om het in een stevige blikken bus ergens te begraven. Juist op dát ogenblik gebeurde het fatale: wij moesten in de loopas de hutten ontluimen en buiten aantreden voor een onverwachts appél.

Het kon niet ongelukkiger treffen, maar jij bedacht je niet lang: je vouwde de kostbare lap snel op en deed haar in je bamboe-hoed. Daarop nam je je plaats in het gelid . . .

De Jappen renden zenuwachtig heen en weer, schreeuwend en tierend: hun telling klopte meestal niet en dan was Leiden in last.

Toen er zulk een gele aap in

jouw buurt kwam, voelde je je blijkbaar niet erg op je gemak met dat Vaandel onder je hoed, die dwaas hoog op je hoofd stond. In plaats van roerloos stil te staan, stond je te draaien in het gelid.

Páts! daar had je een klap om je oren te pakken. Ik dacht, dat ik door de grond zou zinken van schrik: je hoed was door de slag helemaal scheef op je hoofd komen te staan en het scheelde 'n haar, of hij was met Vaandel en al voor de voeten van de Jap gerold . . .

De Goede Geest, die soms, héél

soms, over arme krijgsgevangenen waakt, was je echter genadig en behoedde je voor het allereerste. Met het Vaandel nog steeds onder je bamboe-hoed en met een opgelucht hart verliet je tien minuten later de appèlplaats, zij het ook met knikende knieën. Voor de zoveelste maal was je weer door het oog van een naald gegaan!

Wanneer ik aan dit alles terugdenk, lijkt het mij ontzettend lang geleden. De oorlog werd vele jaren geleden beëindigd, maar jij en ik

dienen onafgebroken voort. En ik weet zeker, dat ook jij er dankbaar voor bent, dat ons dit voorrecht gegeven is: Hâár te mogen dienen . . .

Zij, onze geëerbiedigde Koningin, heeft je voor je moed, je trouw en je doorzettingsvermogen beloond met het ridderkruis der Orde van Oranje-Nassau met de zwaarden. En ik, die het heb meegemaakt en die deelgenoot was van je grote en glorievolle geheim, ik ben er trots op jou te kennen.

Den Haag

C. J. M. Kretschmer
de Wilde, Ltz. I.

Over de sloot

J. D. HAZELEGER uit **Bennekom** (Ede), **Wildekampweg 32**, zou graag in het bezit willen komen van enkele hem ontbrekende nummers van het Tijgerblaadje (weekblad T-Brigade), te weten de nummers 99, 108, 114, 121, 138 en 139. Is er een ouwe Tijger uit hetzelfde nest die hem helpen kan? De kosten worden graag vergoed.

Onze sobat **J. J. M. ANDRIESE** uit **Amsterdam**, **Bernissestraat 35-II** heeft een stapel postzegels, die hij graag kwijtwil aan een legionnaire-makker. Is er iemand, die hij daar een plezier mee doen kan, dat hij Andriese dan even een berichtje sture!

En **COR BOERTJE**, van 't ouwe Combatteam van het Springbokkenbataljon 3-8 R.I., wonende te **Numansdorp** (Z.H.), **Tuindorp 11**, heeft tot z'n ziedende spijt het insigne van z'n 3e Infie-brigade C-Div. 7 Dec. verloren en voelt zich derhalve ongekleed. Is er één van de ouwe-jongens, die er hem aan helpen kan? Met de kosten zit 't snor.

MATHIAS WANGGE uit **Kamp „Overbroek”** te **Ochten** (Bet.), kamer 21, roept alle ouwe jongens op te speuren naar 't adres van oud-2e Luit. Timmerman van de K.S.T.; hij vraagt dit uit naam van een Timorese K.S.T.-makker, die bij de acties Djocja en Sumatra onder het commando van Timmerman stond. Luit. Timmerman is in Juni 1949 overgeplaatst naar het Bewakingsdetachment Bandoeng en toen is die Timorese jongens hem uit het oog verloren.

Is er misschien een legionnaire, die nog boeken of periodieken op Verzekeringsgebied (Levens-, Ongevallen-, Brand-, enz.) op de plank heeft liggen? Sobat **Ph. TAP**

te **Baflo**, **Heerestraat B 236** heeft zich 't hier-tot-gunter gesjouwd langs alle mogelijke boekwinkels en -kraampjes maar er was niet aan te komen. De kosten worden natuurlijk graag vergoed, maar als er een makker is, die er hem aan helpen kan, wil die er dan alsjeblieft een beetje haast achter zetten?

En die beste sobat **J. G. DE BRUYN** te **Naarden**, **Thierenseweg 18**, die beginnen we met hem en zijn vrouw ons aller hartelijkste gelukwensen aan te bieden met de geboorte van hun (eerste) dochter; moge het kind de wereld beleven, waar haar vader nu naar streeft: die betere, menswaardiger wereld.

En nu heeft hij een onbemiddelde makker-legionnaire, die omhoog zit met z'n studie Lager Land- en Tuinbouw Onderwijs, de leerboeken Scheikunde, Grondkennis en Bemesting, Plantkunde en Boekhouden (Middenstandsdiplooma) aan te bieden. Even een soeratje en 't zit snor.

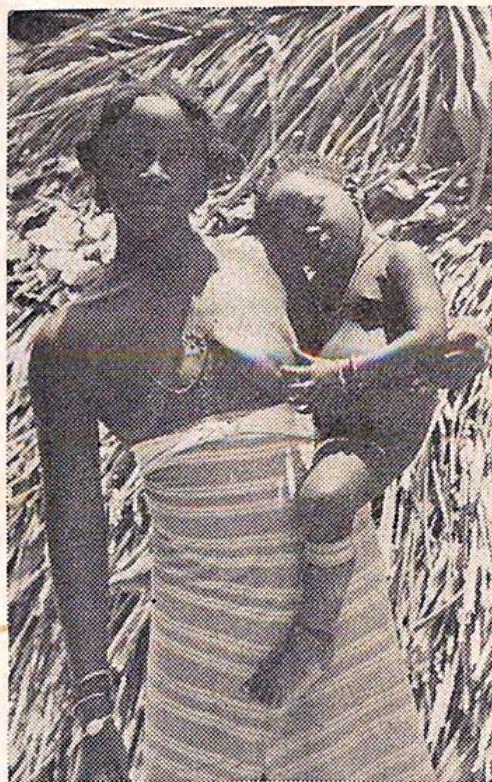
Onze kameraad **A. VAN DEN BOS**, je weet wel, die in **Appelsa** in het **C1 Sanatorium** ligt, wilde graag een makker, die voor hem, nu hij zelf niet in staat is te gaan, bereid is naar de Postzegeltentoonstelling I.T.E.P. te Utrecht te gaan, welke tentoonstelling van 28 Juni tot 6 Juli zal duren, om daar voor hem de bijzondere postzegels te kopen die er alleen maar voor bezoekers te koop zullen worden aangeboden. Deze serie bestaat uit vier zegels. De onkosten zal Bos graag vergoeden, maar alsjeblieft, als er iemand is, wil hij Bos dan blij helpen maken?

Cor, wij geloven vást en zeker, dat je niet één, maar diverse series zult ontvangen. En de beste wensen voor jou, jong, van ons allemaal. Hou' je taai door alle verdrukking heen.

De West

Toen de soerat van onze vriendin C. Schulz-Schliessler (echtgenote van Schulz, oud-inlichtingenman van het Partisanen-bataljon 1-12, de knoestige „Gröningers” van de X-brigade) in onze brievenbus dropte met de mededeling, dat ze net terug was uit „de West”, hebben we onszelf gefeliciteerd. Hier is nu een kind uit de eigen „negeri”, die met het Surinaamse hart de dingen en gebeurtenissen ginds beleefde en ze aan ons kan doorgeven. Dit is vooral zo belangrijk, omdat wij ook in „de West” nog zoveel hebben goed te maken en op te bouwen, omdat daar nog zoveel ruimte en mogelijkheden zijn voor kerels, die durven en willen geloven in een taak van Nederland.

Het is met grote vreugde, dat wij de verhalen van mevrouw Schulz inleiden met haar behartigenswaardige raadgeving en wij zeggen meteen dankjewel tot de Hoofredactie van Elsevier's, die ons welwillend cliché's afstond voor de illustratie van de Suriname-artikelen.

Jonge vrouw van de Djoeka's
(Bosnegers)

I. LUISTER, BAKRA

EEN prominente figuur uit de Surinaamse samenleving heeft enige tijd geleden tijdens een interview, hem door een reporter van „Time” afgenomen, gezegd, „dat Nederland Suriname ontdekte toen het de Oost verloren had.” In die uitspraak schuilt inderdaad een waarheid als een koe, welke waarheid je wel moet toegeven, als je objectief redeneert. En dan kun je ook wel iets aanvoelen van wat er in de gemiddelde Surinamer omgaat, als hij een beetje cynisch kijkt, wanneer van een kant, waarvan het land vroeger niets anders gewend was te ontvangen als een medelijdend schouderophalen, thans zo de loftrompet gestoken wordt over dit Nederlandse gebiedsdeel aan de overzijde van de Atlantische Oceaan. De minnaar Nederland heeft voor het grootste deel door eigen schuld zijn rijke, mooie en goede geliefde verloren en wendt zich nu tot het lelijke, arme muurbloempje Suriname, dat niet weet of het zich in de uitgebreide armen zal storten van hem, die het zo lang in stilte bemind heeft, toen hij met „die andere” een prachtig paar vormend, rondwalste, of . . . dat het zich trots en afwijzend zal stellen, met brekend hart, tegenover hem, die haar nu opeens goed genoeg schijnt te vinden.

Wie in de Oost de hele gang van zaken heeft meegemaakt ziet waarschijnlijk in de wijze, waarop er op het ogenblik in Suriname anti-Nederlandse leuzen opgang doen, grote overeenkomst. Tendele zal hij gelijk hebben, maar aan de andere kant bestaan er voor de Surinamer veel meer redenen tot aversie dan dat bij de Indonesiër het geval geweest kan zijn. Natuurlijk (en dat zal iedere weldenkende Surinamer toegeven) de Oost bood grotere mogelijkheden, al was het alleen daarom al, dat de bewoners van de Archipel veelal op een hogere trap van beschaving stonden dan dat met die van Suriname het geval was; men had er niet eeuwig te kampen met het tekort aan werkkrachten waarop bijna alles in Suriname doodliep; men kon meestal verwachten in Indië het geïnvesteerde met rente terug te ontvangen, terwijl men in Suriname practisch alleen schadeposten en tekorten boekte. Wie de zaak van deze kant bekijkt, die zegt allicht: „nou, ik vind dat Holland ondanks al die bezwaren nog erg veel deed voor dat achterlandje”. Maar, werp dan ook eens een blik achter de schermen, bekijk de grenloze armoede eens, de werkloosheid, de allerberoerdste medische verzorging, de slechte verbindingswegen, die abominabele woningtoestanden, de jeugdcriminaliteit (en de crimina-

liteit in het algemeen), de rechtspraak, de scholen en de (niet bestaande) opvoedingsgestichten (er is pas sinds kort een goed opvoedingsgesticht voor jongens gekomen, voor gederailleerde meisjes is er nog geen) enz. enz. en kom dan niet meteen aan dragen met het smoesje: ja, maar met de Surinamers is ook niet te werken, ze zijn lui en dom en zedelijk verwilderd; of zeg niet meteen: de Surinamers hebben zelf niets voor het volk over. Het zijn allemaal waarheden misschien, maar aan wie is dan grotendeels de schuld? De Zending, Missie en het Leger des Heils deden en doen veel, maar waar zijn de neutrale instellingen? De Zending werd voornamelijk verzorgd door de Hernhutters (Duitsers!!!) die tijdens de oorlog gevangen werden gezet en na de oorlog naar hun land teruggezonden. Inderdaad waren onder hen Nazi's en daarom is het des te pijnlijker van enkele goede Surinamers te moeten horen: hadden we die Duitsers hier maar terug, die hadden wat voor ons over en die wisten onze jeugd tot flinke en trouwe mensen op te voeden!!! (Kersten, de zaak, die door de Duitse zendelingen werd opgebouwd is thans in Nederlandse handen en het is een vernedering voor vele goede Hernhutters te moeten zien, wat voor andere geest daar heerst. Jazeker, de zaak is ge-

Van ganser harte wensen wij geluk :

GEURT TIMMER

en

SELIA W. RIJKEN

die op 14 Mei in het
huwelijk zijn getreden.
Oude Bennkomseweg 59
Wageningen

SJOERD SJOERDSMA
(oud-2-AAT)

en

IPIE OZINGA

die op 28 Mei in het
huwelijk zijn getreden.
Ibisstraat 25, Leeuwarden

JAN BOLINK

en

DINI KOLKMAN

die op 28 Mei in het
huwelijk zijn getreden.
Hoflaan 9, Dieren

KOOS REGOORT

en

JEANNE v. d. VLIES

die zich op 2e Pinksterdag
gaan verloven.
Schiedamseweg 100b
Rotterdam

weldig uitgebreid, maar het personeel is van een geheel ander slag dan het vroeger was).

De meest extreme figuren in Suriname schreeuwen: Geen Hollander meer een voet in Suriname. De gematigden en beter overwogenen: Wel Hollanders, maar alleen zij, die het goed met ons menen.

Helaas, nog is er veel kaf tussen het Hollandse koren. Nog zijn er zeer velen ginds, die de toch al zo geschonden Nederlandse naam oneer aandoen en die nieuwe voedingsbodems vormen voor het extrimisme. Het moet zelfs verschillende politieke delinquenten en collaborateurs gelukt zijn door de mazen van het net heen te sluipen. En het zijn nu eenmaal altijd de kwaaien, die bij het generaliseren als maatstaf gebruikt worden. De harde werkers en de welmenenden worden over het hoofd gezien. De naam „bakra” (blanke, Hollander, soms Europeaan) is een scheldnaam.

Daarom, Wapenbroeder, als je in je idealisme, dat je uit Indië nog overbleef, naar Suriname wilt gaan om je aan de toekomst van dat land en volk (in zijn bijna niet te omvatten uitgebreide samenstelsel) te gaan wijden, reken dan op een reeks teleurstellingen. Verwacht om te beginnen in geen geval, dat je er gemakkelijk binnenkomt en verwacht niet dat je met open armen ontvangen zult worden. Verwacht niet dat vele Surinaamse gezinnen de deuren zullen openen voor jou en de jouwen, gelijk dat in de „vijandige” Oost het geval was.

Je zult er een bakra zijn en misschien blijven, maar dat laatste heb je in je eigen hand. Je zult met vooroordeeltjes ontvangen worden, dank zij het Nederlandse beleid en vele

van je voorgangers. Je zult er uit liggen, om het feit alleen, dat je Nederlanden, dat ze lui, dom en zedelijk verdat het moeilijk optrekken is met crelander bent. Je zult inderdaad zien, wilderd zijn misschien. Maar je zult ook zien, en weer ligt dat helemaal aan jou, dat ze goedgehartig, goedlachs en trouw kunnen zijn. Maar ook, als je dat laatste niet al te veel mocht ondervinden, verhard je niet tegen hen. Stoor je niet aan hen die krijten: weg met alles, wat Hollands is! Stoor je niet — en dat zal je zeker niet doen als je weet, dat de drijfveer een minderwaardigheidscomplex is — aan uitdagingen en scheldpartijen.

Het volk van Suriname is gekwetst in zijn ijdelheid. Te lang is hun land „dat stomme negerland” geweest. Er is veel goed te maken, maar verwacht niet, dat je pogingen daartoe eventueel gewaardeerd zullen worden.

Er zijn machten aan het werk in Suriname, die handig gebruik weten

te maken van deze stemming tegen de Nederlanders. Dat zijn dezelfde machten, die in Indonesië de zaak hebben „gefikt”, terwijl daarginds bij lange na niet zoveel reden was tot ontevredenheid. Tegen die machten is alleen maar te vechten met je idealen en... met geld! Geld voor het Departement van Sociale Zaken, voor ziekenhuizen en voor medische verzorging van de bewoners van de boslanden. Geld voor scholen, zowel voor de gebouwen als voor het leermateriaal. Geld voor het Welvaartsfonds, veel meer geld. Geld voor industrialisatie, geld, enfin, voor alles..... De Interbankcommissie, die er kort geleden was, heeft geld beloofd.

Dat is dan het materiele en dat komt niet van Nederland, doodeenvoudig, omdat Nederland het niet heeft. Rest dus de idealen. Misschien, dat daarmee nog iets te redden is?

C. SCHULZ-SCHIESSLER

De zg. „Schipbrug” van Willemstad.

Weten

wat we aan elkaar hebben . . .

Het goeie, ouwe devies van de Watermannen uit hun glansperiode onder de klappers en peloppors schijnt in Nederland op bepaald gebied ook te bestaan. Het spijt ons van 't dure papier, dat wij er aandacht aan moeten besteden, maar 't moet dan maar. Toen wij nog erg vèr weg waren, hebben bepaalde individuen (onder 't eensluidende doch stilzwijgende motto, dat hen niets te dol was) ongestoord de gelegenheid benut, hun modderspuitertijen en verdachtmakingen te lanceren en het vaderland op hùn manier „gezond” te maken. Nou wij terug zijn, kunnen wij er iets tegen terug doen en . . . nou ja, ook óns is niets te doll!

Het weekblad „Vrij Nederland” schrijft het volgende fraais onder de titel: „Bedenklijke Romantiek”. Het staat in het nummer van 17 Mei.

„Wat het „Veteranenlegioen” precies wil, en vooral wat het zich voorstelt te doen, wordt allermint duidelijk uit de rijkelijk opgewonden en op romantische gevoelens speculerende redevoeringen waarmee de heer A. L. Schilling het land doortrekt. Wel duidelijk is, dat hij daarmee een zekere invloed heeft op jonge mensen, die moeilijk kunnen wennen aan een normaal bestaan in deze zware tijd en die de neiging in zich voelen om „de zaak eens eventjes recht te zetten” — vooral op hen bij wie die neiging niet geremd wordt door enig politiek inzicht of maatschappelijke deskundigheid.

Onlangs zei de heer Schilling op een lezing: „Het Veteranenlegioen zal zich bedienen van legale en waardige middelen, maar die grens zal worden overschreden zodra iemand het waagt een vinger uit te steken naar ons vorstenhuis. Dan zullen de oud-Indië-militairen desnoods nog laten zien hoe men een kampong moet zwiepen.”

Nu moet men al over een zeer verhitte verbeelding beschikken om te veronderstellen, dat iemand in Nederland krankzinnig genoeg zou zijn om een vinger uit te steken naar ons vorstenhuis, maar zelfs indien er zo'n krankzinnige zou zijn, zouden de bestaande legale en waardige middelen ruimschoots voldoende zijn om hem met bekwame spoed daar te brengen waar hij thuishoort. De eerste zin van het citaat is dus louter retoriek. De tweede zin is dit aanzienlijk min-

der. Die speculeert rechtstreeks op de neiging om „de zaak eens eventjes recht te zetten”, een neiging die, opgezweept door rhetorische frazen, onder ongunstige omstandigheden tot daden kan voeren ook wanneer de aanleiding daartoe slechts in de verbeelding bestaat.

Wij hebben voorlopig nog voldoende vertrouwen in de nuchterheid van het Nederlandse volk om dergelijke sprekers niet al te zeer au sérieux te nemen. Aan de andere kant achten wij het gevaar van geestelijke besmetting ook weer niet zo gering, dat enig toezicht op geestelijke bacillendragers ons niet gewenst zou voorkomen.”

Voor diegenen onder onze lezers, die moeite hebben met bepaalde woorden zij gezegd, dat een „citaat” een „aanhaling” is, een „frase” een „zin”, „au sérieux” het Franse woord voor „ernstig” en dat met „retoriek” wordt bedoeld „hol gedaas”.

Natuurlijk zouden wij dit stukje kunnen laten voor wat het is; „Vrij Nederland” heeft altijd zo heel veel bezwaren tegen eenieder, die het niet met hun eens is. In ditzelfde nummer besteedt men bijv. zes maal meer ruimte aan een bestrijding van Koos Vorrink en dat is maar één artikel uit een serie.

Maar toch wil ik nog even iets tegen de heren zeggen. Als dit blad het heeft over die krankzinnigen in Nederland, die er niet zijn, dan wil ik hun vertellen dat ik mij nog zeer goed herinner op welke wijze Z.K.H. Prins Bernhard vorig jaar met zijn verjaardag door „Vrij Nederland” werd gefeliciteerd. Ik heb dat blad niet hier bij me, maar weet me nog wel iets daaruit te herinneren, omdat

ik het belangrijk vond. Er stond dat men principieel vóór de Republiek was; dit standpunt werd even verklaard door de opmerking dat de „uiterlijke poespas” verbonden aan het koningschap een te zware belasting vormde voor het denkvermogen van het volk. Maar het was de verdienste van het Huis van Oranje, dat het het voorshands niet nodig maakte, om hierin scherp stelling te nemen.

En laten we nu eens verder kijken. In dit nummer van 17 Mei staan enige moppen. Ziehier:

1. „Koningin, Prins en Prinsessen stegen in een gereedstaande hofauto”, bericht de Volkskrant. Als mop van „Vrij Nederland” volgt er dan: „Kom, zei de Koningin, laten we instijgen.”

2. Een kapper spreekt met een klant. Hierin komt voor: „En wat denkt U van Eisenhower's kansen? Ik zeg U meteen, dat zo'n systeem van presidenten niks voor ons is. Dat is misschien goed voor buitenlanders, maar wat moesten wij zonder Koninginnedag beginnen?”

Wat zijn die effe goed, hè? Voor ons Koninklijk Gezin wordt door een journalist een zeer gebruikelijk, maar ietwat deftig woord gebruikt en prompt moet „Vrij Nederland” er dan even op wijzen, dat daarbij altijd zo'n uiterlijke poespas wordt gemaakt. En even vertellen, dat we niets anders aan ons Vorstenhuis hebben dan de lol van een feestelijke dag. Het komt zo overeen met die verjaarswens waar ik 't eerder over had.

De heren van dit blad waren het ook zo eens met het gedrag van mijnheer Paul Henri Spaak in België.

Toen de meerderheid van het volk zich vóór zijn Koning had verklaard op straat op een kist klimmen, het volk opjutten tot opstand, de zaak in beweging zetten en voordat het tot schieten kwam zelf stiekum in een zijstraat verdwijnen. Wat een fijne peer vond „Vrij Nederland” hem

Velen onder onze lezers zullen dit alles maar een droef verhaal vinden. Maar ik zie twee dingen, die ik zeer verheugend vind. Dat is ten eerste dat Ton Schilling openlijk gezegd heeft hoe het legioen tegenover ons Vorstenhuis staat; ten tweede dat „Vrij Nederland” het heeft verstaan.

Het is goed, het is prachtig, dat bepaalde mensen weten dat er in Nederland nog een groep is, die bereid is voor zijn Koningin te vechten.

De laatste zin van het artikel is een bewijs temeer, hoe diep „Vrij Nederland” het betreurt dat er nog enige vrijheid in ons land bestaat. Want de groep van dit blad weet, dat voor het bereiken van zijn doel concentratiekampen nodig zijn.

Wij voor ons zeggen dit tot hen: Wij vinden Uw blad en Uw streven een zeer ernstig vergif voor het Nederlandse volk, wij zullen U dan ook bestrijden met alle kracht, die in ons is. Maar wij wensen U niet in een concentratiekamp, want concentratiekampen horen in Nederland niet thuis.

Het Nederland, dat wij voorstaan, is een waarlijk Vrij Nederland.

G. W. T. Dames,
Majoor KNIL b.d.

NASCHRIFT:

Ikzelf was eerst van bovengesignaleerde publicatie in „Vrij Nederland” (what 's in a name?) op de hoogte nadat de Majoor Dames mij zijn commentaar daarop ter hand had gesteld voor ons orgaan. Het was mij een even oprecht als onverwacht genoeg te merken, dat er dus geholpen wordt bij het bekendmaken van ons Legioen in bredere kringen van ons volk; voorwaar, hier past mij een woord van dank aan de lui van „Vrij Nederland”.

Ik moet er echter in één adem iets aan toevoegen: mijne heren, U gebruikte in Uw publicatie een bepaald begrip voor mijn waarschuwing, het Vorstenhuis betreffende. U noemde het namelijk zoiets als „romantisch avonturisme”. Vergist U zich daar echter niet mee: dit is geen romantiek, maar bittere ernst, het is geen avonturisme, maar een klemmende zaak van zelfbehoud voor ons, die zich in een andere zin dan U „Nederlanders” noemen.

VOOR MIJNHEER

VORRINK c. s.

In ons vorig nummer hebben wij de heer Voskuil (hoofdredacteur „Het Vrije Volk”) op gematigde wijze van replek gediend op een soerat, die hij een knaap toestuurde naar aanleiding van diens verzoek, iets te vertellen over het Veteranen Legioen aan de hand van enkele passages uit ons „ter kennismaking”-foldertje. De heer Voskuil meende namelijk te moeten opmerken, dat deze passages „het geluid van fascistische groeperingen, zoals de nationaal-socialisten van vóór de oorlog” brachten. Nogmaals, ons antwoord was bijzonder gematigd omdat wij niet bij voorbaat kwade bedoelingen willen zoeken bij mensen, die wij niet persoonlijk kennen.

Maar uit 't een en ander is weer iets anders gebeurd en dat geeft ons toch wel effe een andere kijk op de bedoelingen van de heren. Bij een P.v.d.A.-vergadering te Deventer, waar de heer Vorrink het woord voerde, is door één onzer legionnaires hem de vraag gesteld, of hij ook het bewuste artikel in ons laatste nummer gelezen had. Toen dat inderdaad het geval bleek te zijn, vroeg onze man, wat de heer Vorrink dan wel dacht van dergelijke insinuaties. En de heer Vorrink antwoordde daarop, dat het begrip „nationaal socialisten” nog veel te zwak voor ons was en dat hij ons als fascistten beschouwde.

Wij zullen een ieder, die het niet met onze doeleinden eens is, het heus niet kwalijk nemen en er hem niet boos op aankijken, integendeel, voor de principiëlen van welke politieke of geloofs-overtuiging ook, hebben wij respect. Wij verwachten dit wederzijds van hen en hopen (nog altijd) in gezamenlijk overleg tóch punten van overeenkomst te kunnen vinden, waarop we kunnen samenwerken. Maar onze verdraagzaamheid heeft ergens een grens en die zullen wij secherp trekken ten aanzien van figuren, die ons zomaar menen te kunnen uitschelden voor „fascisten”. Dit nemen wij niet!

Wij weten door een uitlating van de heer Vorrink, dat hij ons orgaan leest en dit dus ook onder ogen krijgt. Laat hij dit verrèkte goed in zich opnemen.

En is er voor het belijden van trouw aan Oranje staatstoezicht of internering gewenst, — het zal mij een eer zijn. Na het gedonderjaag met de Duitse en Indonesische inlichtingendiensten kan ik er de vervolging van Uw staatsapparaten best bij gebruiken.

U toont daarmee tenminste duide-

lijk aan, dat de gifbeker, op welke bodem de waarlijke vrijheid rust, nog lang niet tot de laatste druppel geledigd is. Wel, we zijn bereid die laatste druppel geledigd is. Wel, we zijn bereid die laatste druppels er uit te schrapen, desnoods te drinken.

Bacillendrager Schilling

ONUITGEGEVEN BROCHURE

Ongeveer een jaar vóór de soevereiniteitsoverdracht over Indonesië verzocht een Nederlandse uitgever de Admiraal Helfrich diens bevindingen omtrent en visie op het drama Nederland-Indonesië weer te geven in een brochure. Om welke reden dan ook is deze uitgever echter niet tot de uitgave overgegaan. Later heeft de Admiraal zijn ervaringen in uitgebreide en gedocumenteerde vorm laten verschijnen in zijn „Mémoires”, die bij Elsevier's Uitgeversmaatschappij uitgegeven werden, in zulk een dure luxe-uitgave echter, dat het onbetaalbaar werd voor de normale Nederlandse beurs. Tengevolge daarvan werd het doel van de Admiraal, nl. het Nederlandse volk op even populaire als onverholen wijze voor te lichten omtrent het drama, dat bezig was zich rond Nederland en Indonesië te voltrekken, — finaal voorbij geschoten. Wij prijzen ons derhalve gelukkig van de Admiraal toestemming te hebben verkregen, zijn „onuitgegeven brochure” (de „Mémoires” in een notedop) in ons orgaan te publiceren. Zij houden een bittere verantwoording in en een scherpe waarschuwing voor de komende verkiezingen.

In de voorafgaande publicaties belichtte de Admiraal de wording van de welvarende rechtsstaat Nederlandsch-Indië tot aan het uitbreken van Wereldoorlog II, de oorlogstijd en vervolgens de machinaties van Engeland gedurende de „bevrijdings”-periode na de Japanse capitulatie. In ons laatste nummer legde de Admiraal duidelijk en scherp de vinger op de rotte wonde: de onafwijsbare schuld, die de voorgaande regering draagt ten aanzien van het fiasco der soevereiniteitsoverdracht en de rol, die de Amerikaanse economische politiek hierbij speelde.

XIII. DANS OP DE VULKAAN

In de chaotische periode na Japan's capitulatie, toen Engeland's houding zich duidelijk begon af te tekenen, — toen de „republiek” tijd en gelegenheid kreeg zich te ontwikkelen, zich te organiseren, toen bléék dat Nederland het gezag uit handen moest geven, — toen was vóór alles nodig geweest een krachtige rem tegen dit Nederland-vijandige streven, al deze Nederland vijandige machinaties. Die rem had alleen gevonden kunnen worden in een groep vaderlandslievende Nederlanders aan de top, Nederlanders die vasthielden aan de staatkundige vorm van een ondeelbaar Koninkrijk, in overeenstemming met letter en geest van de Koninklijke rede van 7 December 1942; Nederlanders, die Indië kenden en het volk oprechte genegenheid toedroegen, die wisten wat geleden was en wat er het eerst geheeld diende te worden voordat verder gepraat kon worden. Mannen, die derhalve eveneens erkend hadden, dat vóór alles orde, rust en recht, kortom „het gezag”, hersteld dienden te worden, alvorens men denken kon over staatkundige hervormingen. Dit in het belang van Nederland en vooral van de tientallen miljoenen weerloze zielen van Indië. Forceren onder de omstandigheden, als zich toen voordeden, was funest.

Doch de Nederlandse leiding, voor

zover deze dan nog een beetje zelfstandig gezag had in Indië, berustte bij één der meest progressieve figuren uit de voormalige „STUW”-periode, een weliswaar bekwame en krachtige Indië-kenner, doch eierzuchtig, dictatoriaal aangelegd en zeker geen voorstander van de band met Plein en Binnenhof. De leiding, die volledig gezag had in Nederland, berustte bij ministers, die voor het merendeel minstens even progressief waren, met de STUW-ideeën sympathiseerden en daarenboven absoluut geen kennis hadden van Indië of de Indonesische volkeren. Velen hunner hadden zelfs nog nooit Indië gezien, wisten niets af van hetgeen er zich had afgespeeld vóór de oorlog of gedurende de Japanse bezetting, zij begrepen niets van de psyche, de geestesgesteldheid, de mentaliteit, de gedachtengang van de Oosterling. Hierdoor kon de situatie alleen maar slechter — en konden de interne verhoudingen slechts verscherpt — worden.

Daarom: er was geen enkele rem; er was slechts versnelling van het fatale proces.

Uiteraard zal niemand in die leiding het toegejuicht hebben, dat een vreemde de baas speelde in eigen huis. In dat opzicht zal er wel eendracht geweest zijn. Doch de gedragslijn tegenover de Indonesië en de andere bevolkingsgroepen in Indië werd er wel degelijk door beïnvloed.

Iemand, die jarenlang heeft rondgelopen met de (misleidende) gedachte aan onzedelijk kolonialisme, koloniale onderdrukking, imperialisme, tropisch kapitalisme en koloniale oorlog, — zal de opstand en rebellie, van collaboratie met de Japanse vijand die hij niet aan den lijve meemaakte, noch in Nederland aan het werk zag, — niet zo zwaar tellen als een ander, die het Grotere Nederland diende en die in het ondeelbare Koninkrijk onder Oranje het doel van zijn streven en de éنية waarborg voor een levenskrachtig en waardig volk in het gehele Koninkrijk ziet.

In Indië berustte de leiding bij een Lt.G.G., die bekend stond om zijn zéér vèrgaande ideeën inzake de „zelfstandigheid van Indonesië”, doch die gedurende de oorlog buiten Indië was gebleven en de eerste reactie van de bevolking na de Japanse capitulatie niet had kunnen gadeslaan. Hij moét geweten hebben dat zij, de Indonesiërs, het nog niet zelf konden en de steun van het Nederlands kapitaal, van de Nederlandse wetenschap, energie en techniek, niet konden missen, juist na de Japanse capitulatie nog minder dan ooit tevoren. Deze man zal wellicht ook geen bezwaar hebben gehad tegen deze combinatie, zelfs niet tegen een (voorlopige) top van Nederlanders in Indonesië maar . . . lós van Plein en Binnenhof. Welnu, hiér was zijn kans. Indien het althans gelukte, de heetgebakerde republiek na een tegemoetkomende houding in wat rustiger en vertrouwelijker sfeer te betrekken en met andere goedwillenden aan de Ronde Tafel te brengen. Hij had zich een grote mate van macht verzekerd, deze Lt.G.G.; bij Koninklijk Besluit van 23 December 1943, Staatsblad D 65, geldende voor de periode dat de Ned. Indische regering nog in Australië zou zijn, — was hem (art. 1 sub 4) de bevoegdheid verleend, in geval van noodzaak de onderwerpen betreffende inwendige aangelegenheden in afwijking van bestaande bepalingen in de Indische Staatsregeling en in andere op Indië betrekking hebbende wettelijke regelingen, — zelfstandig te regelen. Hier van had hij slechts kennis te geven aan de Minister van Koloniën. Dus niet eens toestemming te vragen.

Nu was dit besluit wel toepasselijk op de regering in Australië en lag

er een ander besluit gereed om van kracht te worden zodra dezelfde regering in Batavia terugkeerde: toen dr van Mook daar echter inderdaad kwam, bleef D 65 van kracht. En dit gaf — ik kan het onmogelijk anders zien — bijkans dictatoriale macht in deze bijzonder abnormale omstandigheden.

Er was ook nog een B.S.O. (Bevelhebber Strijdkrachten in het Oosten), die wel geen macht had in civiele bestuurszaken, doch niettemin inzake de Staat van Beleg en het Militair Gezag enige invloed zou kunnen hebben; deze B.S.O. was bij K.B. van 6 Mei 1942, Staatsblad C 39, aan het opperbevel van de Gouverneur-Generaal onttrokken, dit kon niet anders, want de B.S.O. stond gedurende de oorlog uiteraard onder geallieerd militair bevel. Doch toen de B.S.O., zoals ik reeds schreef, na de Japanse capitulatie wederom verantwoordelijk werd gesteld aan de Lt.G.G., ja, toen was er geen enkele rem meer. Later werd de functie van B.S.O. zelfs opgeheven (31 Januari 1946) en de oude, vooroorlogse toestand hersteld, hetgeen betekende dat het bevel van deze B.S.O. overging op de Commandant der Zeemacht en op de Legercommandant, beiden in Indië en beiden onder opperbevel van dr van Mook, de Lt.G.G.

In Nederland zetelde een Minister-President, die — als ik me niet vergis — „personalistisch socialist” was, progressieve beginselen omhelsde en Indië — behalve wat landmeten op Nieuw-Guinea — niet kende. Hij was althans in de grote lijnen. Hij weigerde — een „Indië-kenner”. De Minister van Overzeese Gebiedsdelen, prof. Logemann, was Indië-kenner doch een medestander van dr van Mook, althans in de grote lijnen. Hij weigerde aanvankelijk ieder contact met Soekarno, doch kwam daar later van terug nadat de Lt.G.G. hem terzake had geadviseerd.

Voorts was de Minister van Buitenlandse Zaken geen Indië-kenner. Ik noem dit alles, gezien de heersende omstandigheden, een gevaar. De onder deze hoogst ernstige omstandigheden onmisbare rem was niet aanwezig, integendeel!

En toen ook nog het merendeel van de in Indië aanwezige ervaren krachten gerepatriëerd werden, terwijl bovendien een groot deel van de loyale Indonesische bestuursambtenaren van vóór de oorlog door de Japanners (en later door de „republikeinen”) waren vermoord, toen was het hek van de dam. Het aantal nieuwe, jongere en onervaren krachten, uit Nederland geïmporteerd, was te klein en zij misten grotendeels elke bestuurserfaring en „Indië-kennis”. Men mag dit in een uitgestrekt gebied,

waar chaos, terreur en onveiligheid heerst, niet onderschatten. Integendeel: het is heel erg! Dit zou zich vooral wreken, toen later de troepen oprukten en een veel groter deel van het gebied door ons werd bezet. Want dient achter de troepen, die vóór moeten, die oprukten, niet direct een civiel bestuursapparaat met politie te volgen, om het normale bestuur te hervestigen en het nieuwbevrijde gebied te consolideren?

Hangende de besprekingen met de republiek — onnodig en fataal — werd aan binnen- en buitenlandse pers een „voorlichting” gegeven, welke m.i. slechts één kwalificatie verdient, nl. „anti-Nederlands en misdadig”. Alles wat maar enigszins ongunstig zou kunnen zijn voor de (niet bestaande) republiek, werd bewust doodgezwegen of aan wijzigingen ten gunste onderworpen, zowel in Indië als in Nederland. Leugens en beledigingen aan het adres van Nederland werden lauw of in het geheel niet tegengesproken. De republiek ging zelfstandig buitenlandse betrekkingen aanknopen, een welkom en succesvol middel voor de propaganda ter plaatse. Nederland verleende reisgelegenheid en faciliteiten.

Er waren Nederlanders — of die zich zo durfden noemen — die openlijk anti-Nederlandse propaganda voerden door alle fouten bij ons te zoeken en ons van alles de schuld te geven. Wij waren immers de koloniale onderdrukkers en de kapitalistische uitbuiters? En men liet hen maar begaan . . .

Ik herinner me, dat de toenmalige Minister van Marine een filmvoorstelling in Den Haag liet houden voor leden der Staten-Generaal, waarbij films van de Marine Voorlichtingsdienst over de oorlog in Indië en de Japanse bezettingstijd werden vertoond. Enige daarvan brachten Soekarno op het witte doek, luid juichend en buigend voor de Japanners. De voorstelling was „besloten”, maar niettemin had het dagblad „Trouw” er een verslag over. Het tumult in de Tweede Kamer hierover was onbeschrijflijk. Het leek wel of de voorzitter van een of andere politieke partij was bespot.

Hoe het ook zij, ik heb van deze „voorlichting” nooit iets begrepen. Zij moet ook de loyale groepen Indonesiërs bepaaldelijk geërgerd en terneergeslagen hebben; ons prestige in binnen- en buitenland is er trouwens ook onherstelbaar door geschaad. Het had er wel eens de schijn van alsof het bewust onjuist geschiedde. Nu zijn wij op het gebied van voorlichting en propaganda nooit zulke helden geweest, maar tussen helden, sukkels en misdadigers ligt

toch nog een wijde marge. Wij hadden helden kunnen zijn door de realiteit te brengen of sukkels door onmacht en incompetentie, doch het had er veel van dat wij misdadigers waren door gewoon de waarheid te verdraaien.

Er wordt wel gezegd, ten aanzien van deze „voorlichtings”-affaire, dat „goede wijn geen krans behoeft”. In rustige tijden gaat dit misschien wel op, maar als land en volksbestaan op het spel staan, dan wordt het wel even wat anders en wanneer men dan ook nog zichzelf een bordje met de aanwijzing „slechte wijn” omhangt, dan vraag ik mij toch af, of een deel van ons volk zelfs zijn kruideniersinstinct kwijt was.

De communistische inslag van vele Indonesische, republikeinse leiders werd verzweigen, ja zelfs tegengesproken. Ofschoon men vanaf 1925 zeker wist dat meerderen contact met Moskou hadden. Hiervoor moet een reden zijn. Laat een ieder voor zich die reden uitdenken, ik heb er mijn theorie over.

Er is over dit chapter een boek te schrijven. Over de personen en de machinaties. De kern dezer zaken staat echter ook vermeld en gedocumenteerd in vele geheime regeringsrapporten en het bewijsmateriaal, waaronder vele foto's, is legio. De regering van Nederland was en is van dit alles derhalve geheel op de hoogte. Toch werd het proces niet alleen toegelaten, doch zelfs gestimuleerd doordat bepaalde met naam en toenaam gesignaleerde communistische cellen openlijk in Indonesië werden toegelaten en toestemming en hulp verkregen, zich naar republikeins gebied te begeven.

Zo ging het steeds verder bergaf. Vernedering na vernedering. Er was geen hoogheid, geen waardigheid, geen decorum, geen zelfrespect, waar iedere Oosterling vooral zo uiterst gevoelig voor is. Er was slechts een erbarmelijk prestige-verlies, dat in lange jaren niet is goed te maken en dat ook op het gedrag van de Nederlanders in Indië demoraliserend werkte, laat staan wat dit betekende voor die grote groepen van getrouwe Indonesiërs. Men was en is nog steeds verbijsterd over deze abominabele Nederlandse ruggegraatloosheid, men begreep en begrijpt nog niet wat er gebeurd is en nog gebeurt, men ergert zich voortdurend en vindt nergens een houvast. Deze oorzaken bestaan er voor de ontwaarding van zovele zaken in de na-oorlogse jaren in Indië. Er zijn, ook al door het „officiële, oriënterende” bezoek uit Nederland, nog nooit zoveel cocktailparties ginds geweest als in die jaren.

Men danste er op een vulkaan.

(Wordt vervolgd)

TEMPAT-PIEKERANS

van Mastufa

XIII. SPORT

HOLLAND, zo bepiekerde Mastufa onlangs met een tikeltje van oprechte verdwazing, moet toch betoel-betoel wel een land van ruige en opwindende sporten zijn. D'r wordt gevaren en gevoetbald en d'r zijn zo-maar orangen, die omtrent allebei doen en er nog bij opvallen ook, kopstukken zo-gezeid, die in staat zijn Mastufa's dolende geest op te vangen. Zoiets (kan niet anders) loopt uit op een piekeran en . . . nou ja, hier heb je 'm dan.

Dat was met die voetbalwedstrijd Zweden-Nederland, twee weken geleden, een gebeurtenis als al die andere internationale schoppertijen, wanneer heel Holland gila pleegt te worden en (op een paar tienduizend kapitaal-en relatie-krachtigen na, die sendiri in de arena kunnen zijn) aan de radio komt te kleven als vliegen aan een vliegevangster.

D'r zit overigens iets in die voetbalwedstrijden. Iets goeds en Mastufa-verheugends. Tjoba, denk zelf na . . . zeven kwartier lang zitten er dan in zo'n stadion geen katholieken en protestanten meer, geen socialisten en anti-revolutionnaires, of progressieven en conservatieven, geen toean-besars en tani's en orang-dagang, — maar allemaal ronde, ongezoeten Hollanders, rood-wit-blauw-dragenden, overtuigde vaderlanders, strijdbare geuzen, verscheurende leeuwen!

Maar het grootste wonder is toch wel, dat voor diezelfde zeven kwartier de man aan de microfoon de trommelvliezen en gehoor-apparaten van heel Holland beheerst. Dat is niet zo-maar, — dat is iets waar je effe aan moet denken, 't je realiseren, zoiets moet je ruiken! Nou, en Mastufa is dat gewaar geworden op die bewuste avond, toen hij op z'n divan-tempat, met zijn oor extra-schoongemaakt en geplakt aan de radio zat en zijn nationale trots zat op te hijsen aan elke snoekduik van zijn sobat-keras Piet Kraak. En zoals Mastufa hebben er ongetwijfeld ook een paar honderdduizend andere oprechte Nederlanders geruime tijd al het dagelijkse gedonderjaag kunnen vergeten en alle burenrudies en belastingdeurwaarders en politiekelingen.

Toen was 't haaftaim en de stand was, tegen dat enorm-sterke Zweedse sebalas-tal, notabene nog steeds blanco en met die plezierige zekerheid strekte Mastufa

zich toen languit, om bij een schoon en opbeurend muziekprogramma, dat klassiek-geworden is en zoals 't burgerfatsoen 't voorschrijft wanneer in het radio-programma inderdaad ook muziek beloofd is, te betijen van alle emotie.

Die muziek wás er inderdaad ook, maar niet zo erg lang en toen kwam er een toean voor de microfoon en daar is Mastufa toen dermate kots van geworden, dat 'ie z'n behagelijke doezel opzij heeft gezet en overeind is gaan zitten om zich eens écht op te winden.

Die toean ging me daar zo-maar effe misbruik maken van 't feit, dat er zo'n paar honderdduizend argelozen de zoeker van hun radio hadden afgesteld op dezelfde radiovereniging. Je mó't er maar op komen! je mó't 't maar bedenken! daar mó't je toch wel verrékte slim voor zijn, ja, zelfs een academische graad voor gehaald hebben . . .

Maar Mastufa, waarom spreek je nou van „misbruik“? is er soms door die toean dat muziekprogramma afgebroken om wat te vertellen over gezellige gelegenheden in Amsterdam of zo? maar dat mág toch ook niet?! daar krijg je een douw voor, want dat is reclame en wij zijn in dit oer-amateuristisch land van ons toch hardstikke tégén elke vorm van reclame? . . .

Ach wat, . . . dáár ging 't Mastufa ook niet om. Maar die meneer ging vertellen en propageren en pleiten en overhalen en beloven en voorspiegelen en . . . nou ja, de hele mikmak die ze overgepikt hebben van de wervingsmethoden voor oorlogsvrijwilligers, maar dan nou voor een bepaalde politieke partij: de Partij van de Arbeid.

En die meneer bleef in stijl, waarmee 'ie maar bewijzen wilde, hoé sportief of hij was: hij gebruikte sport-terminen en zei, dat je een winnend team nooit moest veranderen. Haal je de donder, dat weet zelfs het sufste kuddebeest in Holland. . . En wat was nou eigenlijk het nùt van dat sport-vermaan? Hebben we dan wat verloren in de afgelopen jaren? Hebben we misschien een paar duizend jonge, fijne maats verloren? Hebben een paar tientallen miljoenen arme donders hun kans op rust en recht verloren? Hebben we het respect van het buitenland verloren? Hebben we een groot deel van onze politieke zelfstandigheid verloren? Hebben we ons nationaal vermogen verloren? Hebben we ons vertrouwen verloren? Hebben we, nou vraágt Mastufa je, soms helemaal ons bewustzijn verloren? . . .

Sport is sport en als er sport beoefend wordt, moet je bij sport blijven, waar of niet? En d'r bestaat tóch verschil tussen sport en sport. Mastufa zei 't al: d'r wordt in Holland gevaren en gevoetbald en je hebt van die kangs, die omtrent allebei de aandacht weten te trekken door de wijze, waarop ze 't beoefenen. 't Verschil ligt 'm alleen daarin, dat je 't op de burger- of op de Burger-manier doet . . .

En nou voelt Mastufa zich alwéér kots worden.

Hiernaast, nógmaals, de vier ongenummerde bladzijden, die je zó uit dit nummer kunt lichten om er je kennissen, vrienden en collega's mee op de hoogte te brengen van het bestaan en de doelstellingen van ons en jouw Legioen. Gebruik ze en gebruik ze goèd!

Dit „foldertje“ is tevens op verzoek van vele afdelingen apartelijk gedrukt en op aanvraag bij ons Algemeen Secretariaat, Schelpenkade 31 te Leiden, te verkrijgen.

Afdelingssecretarissen, willen jullie dat in de gaten houden voor jullie plaatselijke bijeenkomsten?

Veteranen-Legioen Nederland

WAAROM EN HOE IS HET VETERANEN-LEGIOEN NEDERLAND ONTSTAAN?

De geschiedenis van het Nederland na-de-tweede-wereld-oorlog is een droevige. Zij is het verhaal van de krachtige man, die een ernstige ziektecrisis moest doormaken en die crisis niet te boven dreigt te kunnen komen door een onjuiste behandeling, ondanks de morele, geestelijke en lichamelijke krachten waarover hij beschikte en stellig nog beschikken kan.

Toen de lichamelijke kracht gesloopt was door de ziekte en de uiterlijke tekenen daarvan duidelijk te zien waren, is getracht door vele en verschillende injecties de werkelijkheid te verbloemen en het geheel een beter (zij het dan onnatuurlijker) aanzien te verschaffen. Helaas gebeurde na enige tijd het onvermijdelijke: de injecties gingen de geesteskracht aantasten. En nu is het zo, dat een ogenschijnlijk gezond lichaam een sterk verzwakte geest bergt, welke geen weerstand meer kan en wil bieden aan de verdovende behandeling. Een tweede uitbreken van de nu zo bedriegelijk sluimerende ziekte kan de totale ondergang betekenen.

De crisis kwam voor Nederland in de vorm van een algehele verarming en ontredde, door de „laatste” oorlog teweeggebracht, en bereikte het hoogtepunt in het falende Indonesië-beleid. De schijnwelvaart werd verkregen met buitenlandse hulp, zonder dat daarbij acht werd geslagen op de morele en geestelijke kracht die ons volk zelf nog bezat.

Nu is het zo ver gekomen, dat we het werkelijke en volledig herstel blijkbaar niet meer tot doel hebben, doch genoegen nemen met de tijdelijke handhaving van een prettig, zorgeloos bestaan in de geest van „na ons de zondvloed”. Het vreemde verschijnsel doet zich daarbij voor, dat velen van ons volk zich de kwalijke gang van zaken wél bewust zijn doch door vele teleurstellingen en tegenslagen niet meer de geestelijke kracht en moed kunnen opbrengen om de onverantwoordelijke behandeling van dit zieke lichaam een krachtig „halt!” toe te roepen.

Totdat enige Indië-veteranen besloten te polsen, hoe hun oud-wapenbroeders dachten over de bijna onhoudbare toestand. Het antwoord liet niet op zich wachten, de veteranen sloten zich aan in de vaste overtuiging: „Zo kan het niet langer! Het Nederlandse zelfrespect en daardoor het respect van anderen voor ons, moeten herwonnen worden. Het is een zaak van er op of er onder!”

Zo werd de kern van het Legioen gevormd, dat als eerste en alles-overheersende doel heeft, de nationale af-

braak te stoppen en onmiddellijk de mouwen op te stropen voor het herstel van ons zieke vaderland.

WAT IS HET VETERANEN-LEGIOEN NEDERLAND?

Het Veteranen-Legioen Nederland is dus de vereniging van Nederlandse oud-strijders met als kern de veteranen uit Indonesië. Deze laatsten hebben geenszins de pretentie de „betere” Nederlanders te zijn, doch de opzichters van het Legioen richtten hun oproep in het bijzonder tot hen om er zeker van te zijn, dat hun woorden door de voormalige wapenbroeders zouden worden gehoord en begrepen. Immers, niet vóórdat het Legioen een feit was geworden, konden anderen gevraagd worden mee te helpen. Dat dus de kern van Indonesië-veteranen het Legioen de meeste kansen op succes bood, was een toevallige omstandigheid, hoewel daarom niet minder belangrijk. Het is echter vanzelfsprekend, dat alle oud-strijders, de legale en illegale, en voorts alle andere Nederlanders die het wél menen met ons land en die bewust de verantwoordelijkheid wensen te dragen voor de toekomst van ons land en kinderen, — welkom en nodig zijn in ons Legioen.

WAT IS HET DOEL VAN HET VETERANEN-LEGIOEN NEDERLAND?

Het hoogste doel van het Veteranen-Legioen Nederland is, door terugwinning van het Nederlandse nationale zelfbewustzijn en zelfrespect, een einde te maken aan de door partij-belangen gedreven daden van onze politici. Daden, die krenkend waren en zijn voor miljoenen waarvoor Nederland zedelijk verantwoordelijk was en nog is en die bovendien tegenover het buitenland één gebedel om gunsten inhielden en ons zelfrespect te grabbel gooiden, welke onverkwikkelijke hutsput tenslotte de andere naties wel een indruk moest geven van een nooit eerder vertoonde Nederlandse slapheid en karakterloosheid. De politieke partijen van het ogenblik maken alle (de ene wat minder dan de andere) het nationale belang ondergeschikt aan het partijbelang. Zij beloven gouden bergen vóór de verkiezingen, doch zodra de vertegenwoordigers op het Binnenhof hun plaatsen hebben ingenomen, is het of zij, kennelijk met het grootste gemak, vergeten dat zij daar zitten voor het land en dus voor hun kiezers; zij zien door de partijbomen het nationale bos niet meer.

Hieraan nu een einde te maken zou een behoorlijke stap in de goede richting zijn en dat wil het Veteranen-Legioen dan ook proberen te doen. Er is immers een

weg om dat te bereiken; er zijn altijd bepaalde dingen, waar allen het over eens moeten en kunnen zijn en die, wanneer ons volk elkaar bij dié punten kon ontmoeten, in een gezamenlijke krachtsinspanning kunnen worden bereikt of verhinderd.

Wat baat het immers, Nederlander, wanneer gij verzekerd bent „van de wieg tot het graf”, als ge daarbij moet leven in een land waar Uw persoonlijke vrijheden beknot worden door bureaucratie en te diep ingrijpende overheidsbemoeienis; indien gij tot een natie behoort die eerst door alle andere volken werd vertrouwd en gerespecteerd, doch thans beklaagd of geminacht, een natie, waarvoor de „groten” meewarig hun schouders ophalen? Wat baat het indien ge Uw kinderen door bij- en toeslagen mogelijk een goede start kunt geven wanneer ge weet, dat die start voert naar het verachtelijke leven van een lijfgeene in een vazalgebied?

Wij moeten dit proberen te voorkomen; wij moeten proberen, over de historisch gegroeide doch gevaarlijke „schotjes” heen elkaar de hand te reiken op de punten waar we het allemaal over eens zijn. Wij moeten proberen, ongeacht maatschappelijke klasse of stand, godsdienstige of politieke overtuiging, vóór alles weer NEDERLANDER te zijn en te blijven, zodat we veréend naar het woord onzer vaderen, dat „eendracht macht maakt”, kunnen streven en werken voor een beter, gezonder en menswaardiger vaderland.

IS HET LEGIOEN DEMOCRATISCH?

Zoals uit het bovenstaande heeft mogen blijken, staat het Legioen open voor alle Nederlanders die zich vrijwillig willen verenigen om in alle gevallen, waar dit nodig mocht zijn, hun persoonlijke belangen opzij te zetten voor de Nederlandse zaak. De leden beslissen zelf, wie in hun hoofd- en afdelingsbesturen zitting nemen, een ieder is vrij ten allen tijde zijn mening in woord en geschrift te uiten, terwijl allen gelijke rechten en plichten hebben. Vrijheid in de goede zin van het woord dus en geen verkapte kluistering aan partij-doctrines.

In zijn optreden naar buiten zal het Legioen steeds de vrije meningsuiting en het respect voor de mening van anderen voorstaan. Het zal echter zijn verdraagzaamheid niet kunnen doorvoeren tegenover degenen die, gedekt met mooie leuzen, de democratische beginselen verkrachten en de menselijke vrijheden en waardigheden bedreigen. Het Legioen is inderdaad democratisch, doch zijn verdraagzaamheid zal door niets en niemand kunnen worden uitgebuit.

IS HET LEGIOEN ORANJEGEZIND?

Het Veteranen-Legioen Nederland ziet in Hare Majesteit de Koningin en Haar Huis, het Nederlandse volk bij de gratie Gods geschonken, het vrijheidssymbool dat ons allen bindt. Het Oranjehuis is de verpersoonlijking van al hetgeen ons door de eeuwen heen lief en dierbaar is geworden, het Licht dat de voorgelachten heeft geleid door een historie van rampen en glorie waaruit zij krachtig en zelfbewust zijn getreden. Het Oranjehuis is voor het Legioen de bron van nationale bezieling. Het Legioen is en blijft het Oranjehuis getrouw.

HOE BEREIKT HET LEGIOEN ZIJN DOEL?

De taak die het Legioen zich heeft gesteld is van zulk een omvang, dat zij niet op één bepaalde manier kan worden vervuld, doch dat vele wegen naar het doel voeren. Enerzijds is dit een moeilijke opgave, anderzijds kan

de oplossing over de gehele linie bevrediging verschaffen, daar allen kunnen medewerken.

Vóór verder over de weg, die het Legioen zal gaan bewandelen, uit te weiden dient er met klem op te worden gewezen, dat het Veteranen-Legioen nimmer een politieke partij zal gaan vormen. Het is ondenkbaar dat een veldtocht tegen de politieke schotjes en heilige huisjes met nog een schotje en een huisje kan worden gewonnen. Bovendien zouden dan degenen, die reeds een politieke overtuiging zijn toegedaan, worden afgeschrikt voor het appèl in te treden, zij zouden immers slechts van de ene partij in de andere stappen. Wel zal het Legioen zich met de politiek gaan bemoeien en onmiddellijk zijn mening uiten betreffende toestanden en maatregelen, die, objectief bezien, door alle Nederlanders kunnen worden afgekeurd, of zij nu K.V.P.-er of A.R.-man, liberaal of gereformeerd zijn.

Het Legioen heeft een dienende taak. Het is opgeroepen om in gezamenlijke krachtsinspanning van alle Nederlanders, die in deze tijden van grote nood elkaar willen en kunnen vinden in hun dienstbaarheid voor volk en land, de bestaande impasse te doorbreken en zich door alle moeilijkheden heen een weg te banen naar een betere, waardige toekomst. Daarom zal het Legioen te vinden zijn, overal waar Oranjehuis of volk het roept. Het Legioen zal ook zijn diensten aanbieden en uitvoeren overal en ten allen tijde, wanneer het meent zijn dienende taak te moeten uitvoeren.

De leden van het Legioen hebben de verplichting in het dagelijks leven en elk in de eigen omgeving, hetzij in huis, op straat, in de trein of de tram, op het werk of waar en wanneer dan ook, het voorbeeld te geven van verdraagzaamheid, dienstbaarheid, blijmoedigheid, een hoog moreel en een gezonde geest. Zij zijn dus de levende ambassadeurs van het Nederland, waarvoor het Legioen ijvert. De legionnaires zullen zodoende proberen de geest, die hen bindt, uit te dragen in de eigen omgeving, de eigen kerkelijke of politieke gemeenschap om daarmee een — zij het misschien langzame maar toch niet minder zekere — verandering in ons volk te brengen. Dit acht het Legioen vooral op geestelijk en moreel gebied van het hoogste belang, omdat het in de onverschilligheid en het materialisme wel de grootste gevaren onderkent, die ons volk geestelijk weerloos maken tegen de actieve bedreiging van bepaalde ideologieën. Het Nederlandse volk zal wakker moeten worden en wakker moeten blijven, omdat een strijdvaardige geest het meest noodzakelijke wapen van een volk is.

De oud-wapenbroeders die in het buitenland vertoeven en uiteraard minder invloed op onze binnenlandse aangelegenheden kunnen doen gelden, hebben de bijzondere taak onze naam in den vreemde op een hoger plan te brengen en hoog te houden. De tijd is aangebroken dat de sprookjes van klompen, tulpen en molenwieken plaats moeten maken voor de werkelijkheid. Wij geven er de voorkeur aan dat vreemdelingen ernstig blijven wanneer het woord „Holland” wordt uitgesproken in hun gezelschap, in plaats van ons een honingzoete glimlach te tonen.

Kortom: alles wat de naam en belangen van ons volk en land schaadt of kan schaden, zal door het Veteranen-Legioen Nederland met gezonde, opbouwende critiek worden aangegrepen en worden bestreden; daarbij heeft het Legioen een dienende taak en staat geheel ter beschikking van Oranjehuis, het volk en Nederland.

Ook zonder geweld zal actie reactie teweegbrengen.

Nederland : Let op uw Saeck !

Geloof

Ziet U, voor deze krachten en waarden, die nog in ons onverschillig en materialistisch geworden volk schuilen, is het Legioen gekomen:

In mijn kamer heb ik boven 't bed een paar van mijn Indische souvenirs gehangen: een sarong, twee krissen, een samoerai, mijn pelopperpet en daartussen een foto van mijn oude sectie.

Het is een doodgewone foto, met een goedkoop boxje gemaakt. Ik weet nog precies hoe die genomen werd op een ochtend, even voordat we uitrukten voor een normale routine-patrouille. Alleen kleine Willie staat er niet bij, die lag toen met dysenterie in het hospitaal, verder is de sectie compleet. Toen nog wel. Later is er één als invalide teruggestuurd naar Holland en de Roje is dood. Die daar, helemaal rechts, is de Roje, die zich aanstelt als een aap, die zich onder de oksel krabt. Trouwens, we staan er allemaal een beetje gek op te doen. Dat was toen zo'n beetje onze levensstijl: met gek doen, je over de misère heenhelpen. Iedereen deed mee aan die maskerade. Het kwam je zelf van pas, als je in de put zat want dan hielpen de anderen je er weer uit met hun kolder. We waren een mieters stel met elkaar. Ik weet dat nu heel zeker, beter dan ik het mij ginds ooit besefte.

Ik mis tegenwoordig een hoop van wat ik op die foto zie. Ik bedoel niet die gekkigheid en ook niet het grote Avontuur, waar we de spuiten voor nodig hadden, maar dat andere.

Ik merk een hoop rottigheid om me heen, wel van andere aard dan we daarginds hadden, maar niet minder ingewikkeld. Ik vind dit hele Holland één probleem. Er is weinig overgebleven van wat we ons er van gefantaseerd hebben, toen we nog in een verluidt kamponghuis woonden en gek werden van de groene eentonigheid. Ach, natuurlijk wisten we toen heus wel, dat we ons Holland veel te goed voorstelden, maar dit, waar ik nu mee zit, heb ik niet verwacht. Het heeft niets te maken met de gewone moeilijkheden thuis of op het werk en ook met de aanpassing is het best gelopen. Maar ik bedoel de grote lijn van alles. Daar klopt het niet mee. En dat drukt me meer dan ik voor mezelf verwerken kan.

Ik sprak er laatst met een vriendje over, die ook zo'n ruige drie en een half jaar met een stuk ijzer op de nek door de hitte heeft gepijgerd. Hij zat helemaal met de gal in zijn strot. „Holland gaat kaduuk!” . . . kankerde hij, „'t is allemaal voor niks geweest. We stellen als natie niets meer voor en het ergste is, dat we ons er bij neerleggen.” Een hele hoop ouwe jongens denken er zo over. Het valt me wel op, dat 't geen persoonlijke grieven zijn, die hun zo gemaakt hebben, en daarom vind ik het zo moeilijk er een uitweg voor te vinden. Je hebt eigenlijk niets aan die gesprekken, want ze maken de onzekerheid alleen groter.

Maar het beroerdste vind ik, dat het er op begint te lijken, dat onze frisse geest geblust schijnt te zijn en wij ontzield.

Ronduit: ik zoek de ouwe geest. Dat opkomen voor elkaar en het samen dienen van een doel.

We geloofden toen ergens in. Noem het een ideaal, een illusie, doodgewoon een doel, maar het wás er. Daarom hadden we toen de spijkerharde geest die roeide met riemen, die er niet waren, die mieterse strijd lust om de wereld beter te maken. Wat hebben we ons daarginds niet vaak bescheurd van het lachen wanneer we ons voorstelden, hoe we Holland zouden hervormen en alle schotjes en heilige huisjes wegbreken. Het schijnt er allemaal niet meer te zijn. Het ideaal niet, de illusie niet, zelfs het doel niet meer. Dat hangt natuurlijk met elkaar samen, maar wij zitten er dan toch maar mee. Ik weet niet of dat nu aan mij ligt, omdat ik de verwachtingen te hoog heb gesteld, maar als ik nu naar de foto van mijn oude sectie kijk (en wat wás dat eigenlijk voor een bij elkaar geraapt zootje van stads-asfalt en boerenklei!) dan is het of ik naar een verloren verlangen kijk.

Mijn eigen gezicht op dit foto met dat lefferige pelopperpetje, is het gezicht van een goede bekende, waar ik soms erg naar verlang.

Niet om die pet, maar om wat die vent daar in zijn ogen heeft: dat geloof in zichzelf, in zijn kameraden, in een goede zaak.

oud-O.V.W.-er JAN VAN EST

Ons Legioen heeft een eigen orgaan. Eigenlijk is het zo, dat het Legioen dóór het orgaan is ontstaan. Toen de initiatiefnemers namelijk naar een middel zochten, om in één run zoveel mogelijk Indië-veteranen te bereiken, kwamen ze op het idee om het blad van de strijdkrachten van „ginds”, in Nederland te laten verschijnen. Dat orgaan van „ginds” heette „WAPENBROEDERS” en was „van en door de strijdkrachten”, maar dan ook in de meest letterlijke betekenis: het werd volgeschreven door de mannen van alle rangen en sprak een ondubieuze taal. Daardoor won het orgaan bij de strijdkrachten een naam en faam, die zich het best liet uitdrukken in een brief van een korporaal: „Wij hebben de „Wapenbroeders” even hard nodig als munitie en harder dan brood.”

Om in stijl te blijven, plakten de initiatiefnemers van het Legioen vóór de bekende naam het woord „Oud” en lieten, absoluut níét origineel, verder het orgaan in dezelfde opmaak verschijnen. En omdat dat zo prettig lukte, is het blad zo gebleven.

Het is een uitgave „van Indië-veteranen”, doch bestemd voor het hele Legioen en voor ons gehele volk. Wat er in staat, komt uit de pen van de legionnaires zelf. Het zijn geen artikelen van bekende auteurs en geen duurbetaalde bijdragen. Het zijn simpelweg de geformuleerde gedachten, dromen, wensen en strijdbaarheid van de doorsnee-Nederlander, die graag de uitweg wil vinden uit het geestelijke en morele doolhof van het na-oorlogse Nederland (DE desillusie van zijn leven), het zijn onbetaalde bijdragen en daarom zo onbetaalbaar.

„Oud-Wapenbroeders” is de stem van het Legioen, agressief tegen de verdere afbraak, waarschuwend tegen het gevaar, pleitend voor een beter en karaktervoller vaderland, roepend om de beste waarden en krachten, die in ons volk schuilen.

Onze DOELSTELLING

„Versterking van het nationaal bewustzijn;
herstel van het aanzien van Nederland in binnen- en buitenland;
het propageren en versterken van onze beste nationale tradities;
het onderhouden van de onderlinge band der veteranen en het verlenen van bijstand aan de veteranen en hun nabestaanden;
het aanknopen en onderhouden van banden met andere gelijkgerichte groepen.”

De Stichting tracht haar doel te bereiken door het verenigen in een organisatie van allen, die in Nederland of overzee in enig militair verband hebben gediend en voorts van allen, die instemmen met de doelstelling van de Stichting, waartoe zij een Vereniging in het leven zal roepen, welke hetzelfde doel heeft als in artikel 2 is omschreven en tot tijd en wijle die vereniging zal zijn opgericht, al datgene te verrichten wat strekken kan tot voorbereiding en verwezenlijking van gemeld doel etc.

Een ieder, die het wél meent met ons land en volk en die derhalve bereid is nogmaals de geestelijke kruistocht te beginnen tegen de morele en materiële afbraak, is van harte welkom en nodig in het Veteranen-Legioen Nederland.

Het lidmaatschap is gesteld op ten minste f 2,50 per drie maanden, waarvoor o.m. het orgaan „Oud-Wapenbroeders” wordt ontvangen. Maar omdat het Legioen is gebaseerd op de geest en het moreel van zijn leden en wij die waarden het hardst nodig hebben om Nederland uit de impasse te helpen, — kunnen diegenen, die krachtens hun overtuiging zich bij ons zouden willen aansluiten maar het lidmaatschapsgeld niet bij elkaar kunnen brengen, zich even in verbinding stellen met onze penningmeester. Een oplossing wordt er áltijd gevonden en is reeds voor velen gefikst.

Alle correspondentie voor ons secretariaat en onze penningmeester, moet gericht worden aan: **Schelpenkade 31, Leiden.**

Alle correspondentie voor de redactie van „Oud-Wapenbroeders” bestemd, aan: **Copernicusstraat 57bv., Amsterdam.**

Het gironummer van het Legioen is: **Nr. 581684 t.n.v. Penningmeester Veteranen-Legioen Nederland, Leiden.**

Omdat wij Nederlanders zijn

TERWIJL in de laatste weken bijna alle grote dagbladen in ons land juichtonen aanhieven over de tot standkoming van het Europese leger en eenstemmig foei riepen over de sterke en felle oppositie hiertegen van de zijde van de Scandinavische landen, van de socialistischen in Duitsland en de Gaullisten in Frankrijk, richtten twee Geferomeerde dominees en nog vier anderen zich „namens vele gelovigen in de Nederlanden” op 17 Mei jl. in een verzoekschrift tot H.M. onze Koningin. Wij kregen een afschrift hiervan in handen en nemen er hieronder enkele der belangrijkste passages uit over:

„Geven met verschuldigde eerbied te kennen:

1. Floris Adriaan den Boeft, predikant der Gereformeerde Kerk van Groningen-Helpman, enz. (volgen nog vijf andere namen):

dat zij, en met hen vele anderen, die rekening houden met de wetten, die God voor de mensen en volkeren heeft gemaakt, met grote bezorgdheid hebben vernomen dat er vergoederde voorbereidingen zijn getroffen om het staatkundige gezag over bijna het grootst mogelijke deel van de Nederlandse Landmacht, die thans onder het oppergezag van Uwe Majesteit staat, feitelijk over te dragen aan een Europese Defensiecommissie, die ten dele het werk zal verrichten, dat tot dusverre tot de bevoegdheid van de ministeries van defensie van België, Luxemburg, Frankrijk, West-Duitsland en Italië, alsook tot die van het ministerie van defensie van Uwer Majesteits Regering heeft behoord;

„dat een dergelijke overdracht een zo aanzienlijke vergroting van de buitenlandse invloed op Uwer Majesteits Regering betekent, dat zulks tot een werkelijke botsing moet leiden zodra het de Nederlandse Regering goeddunkt de Koninklijke Landmacht te doen bezigen voor een bepaald doel, welk doel door de Europese Defensiecommissie als on-Europees zou worden bestempeld, en waardoor Uwer Majesteits Regering niet meer zal kunnen voldoen aan haar hoge taak tot bescherming der onderdanen, opdat deze volgens het woord van de apostel Paulus een stil en gerust leven kunnen leiden in alle godzaligheid en eerbaarheid”, etc.

„dat het intreden van deze toestand alleen door de ijver van diegenen met kracht wordt naderbij gebracht, die als gevolg van de heilloze invloed van de leerstellingen der Franse Revolutie (zonder hiervan nog de uiterste consequentie te aanvaarden en zichzelf tot handlangers der communistische machten te verlagen) er met terdaad geen prijs meer op stellen Uwer Majesteits trouwe dienaren en onderdanen te zijn, doch in de plaats daarvan onbezonnen willen dat Uwer Majesteits Rijk in Europa wordt opgelost in een grotere eenheid, hetzij in een Europese, hetzij in een Atlantische of zelfs een „wereld”-federatie, waarin Uwer Majesteits hoge plaats vergelijkbaar zou zijn met die der Duitse vorsten in het rijk van Bismarck;

dat er onder Uw Nederlandse volk echter, Gode zij dank, nog vele trouwe onderdanen zijn, die hun knie voor de revolutie niet hebben gebogen en wier leven beziel wordt door hun liefde tot de Koning der koningen, maar die juist daardoor in grote verlegenheid zouden worden gebracht als Uw Ministers en ambtenaren hun, wellicht als gevolg van onnadenkendheid, zouden gelasten in het thans beoogde Europese leger dient te nemen;

dat hun trouw aan God en aan Zijn Woord en Kerk, en hun aanhankelijkheid en eerbied voor Uwer Majesteits wettige-gezagsuitoefening in de Nederlanden in conflict

komen met de eventuele opdracht om dienst te nemen in een revolutionair Europees leger, dat het gezag van Uwe Majesteit rechtstreeks ondermijnt (hetgeen ingaat tegen het Goddelijk gebod dat voor alle onderdanen geldt) terwijl dit leger bovendien in de toekomst het machtsapparaat zal zijn, dat misschien direct, maar in ieder geval indirect, zal dienen om de Nederlandse Staat op te lossen in een Europese federale staat;

dat het hun evenwel niet moeilijk zal zijn hun dienstplicht te vervullen in de afdelingen van een leger dat onder het uitsluitende gezag van Uwer Majesteits Regering staat (en als zodanig al dan niet onder gemeenschappelijk Atlantisch opperbevel tijdelijk moet opereren), daar zij de noodzaak van de gewapende macht der wettige regeringen erkennen, en tot de onderhouding van het gezag van de wettige Nederlandse Regering, tot heil van volk, land en Kerk in de Nederlanden, met volle overtuiging en onbezwaard geweten zullen kunnen bijdragen”;

„om al welke redenen Uw getrouwe onderdanen U eerbiedig verzoeken, in de naam van Hem, in wiens Naam Uwe Majesteit het hoogste gezag in de Staat der Nederlanden bekleedt, niet toe te laten dat volk en Staat op deze heilloze weg worden voortgedreven, doch integendeel toe te zien, dat Uw dienaren alles in het werk stellen om de gehele Koninklijke Landmacht onder de uitsluitende staatkundige bevoegdheid van de Nederlandse Overheid te behouden, op een wijze die overeenkomt met de positie van de strijdmachten van bv. de Deense, de Noorse en de Britse bondgenoten;

terwijl, zo het onmogelijk mocht zijn de hierboven omschreven onberaden stappen te verhoeden, de ondergetekenden Uwe Majesteit eerbiedig mogen verzoeken in ieder geval niet toe te laten dat de gehele Natie wordt meegesleept in dit verval door in Nederland de algemene dienstplicht op het Europese leger van toepassing te verklaren, doch in de plaats daarvan slechts vrije, persoonlijke dienstname in het voorgestelde Europese leger toe te staan, zodat allen, die de Christelijke geboden in acht nemen en hun verzekering van trouw aan Uwe Majesteit met de daad willen bezegelen, hun dienstplicht toch in een zuiver Nederlands gebleven landmacht kunnen vervullen, etc.”

Wij hebben maar één commentaar op dit verzoekschrift: EEN STRAM EN EERBIEDIG SALUUT VOOR DEZE MOEDIGE DAAD!

Dit stuk is ons uit het hart gegrepen, want hier staan mannen recht voor de onafhankelijkheid van ons vaderland en dat is hun zo een diepe geloofsernst, dat zij gewetensconflicten voorzien en ook wagen daarvoor uit te komen. God zegene U, dominees, . . . als wij allemaal zo voor onze principes en overtuiging durven uit te komen, zal het waarachtig wel in orde komen met Nederland!

Ook wij voorzien voor ons gewetensconflicten. Ook wij zijn „Mèt God, voor Nederland en Oranje!” Dit betekent zonder meer dat wij onze nationale onafhankelijkheid wensen en daaromtrent geen compromissen noch concessies kennen. Wij staan dus achter het verzoekschrift en vragen met de initiatiefnemers, dat dit zg. Europese leger uitsluitend een vrijwilligers leger zij en blijve, opdat wij niet op grond van onze dienstplicht gedwongen kunnen worden, tegen ons geweten in, daarbij ingedeeld te worden.

Wij zijn bereid en gereed voor militaire samenwerking op zo breed mogelijke basis. Maar in een Nederlands leger, omdat wij Nederlanders zijn!

Nieuw-Guinea

AAN NEDERLAND'S HORIZON

Reeds verschillende keren hebben wij in ons orgaan fragmenten overgenomen uit het bijzondere en bezielende boek „VERGETEN AARDE”, het klemmende pleidooi voor Nieuw-Guinea en de Papoea, geschreven door de beste kenner van deze twee, de oud-resident Jan van Eechoud.

Zoals bij herhaling verantwoord doen wij dit, om zowel het boek (en dus Nieuw-Guinea en de Papoea) als Van Eechoud aan te bevelen in de belangstelling van ons volk. Er wordt nog steeds te weinig beseft, welke grijpbare kansen wij reeds jarenlang gemist hebben en nog dagelijks missen, doordat ons volk enerzijds zich te onverschillig toont voor Nieuw-Guinea, anderzijds zich wezenloos laat bedriegen door een zeer tendentieuze berichtgeving over dat land.

Onderstaande fragmenten uit „VERGETEN AARDE” mogen nogmaals de noodzaak onderstrepen, dat ons volk zich eindelijk zijn enorme plicht ten aanzien van dat verwaarloosde gebiedsdeel en volk bewust worde.

NIEUW-GUINEA, een land van kannibalen en koppensnellers, maar ook — de laatste oorlog bewees het — een land van vloot- en luchtbases.

Op de drempel tussen Stille Zuidzee en Indische Oceaan ziet het in vreedstijd de schepen op de grote handelsroutes niet ver van zijn kusten passeren. Het ligt even ver van Amerika als de grote havens aan Azië's Oostkust.

In oorlogstijd neemt het een belangrijke strategische positie in; het is zelfs de eerste defensielijn van het Australische continent. Het is volkomen begrijpelijk, dat de toekomst van Nederlands-Nieuw-Guine — de halve

defensielijn — Australië wel zeer ter harte gaat. Want dáár beseft men helder genoeg, dat de grens van Azië uiteindelijk óf ten Westen óf ten Oosten van Nieuw-Guinea zal komen te liggen, doch nimmer op een willekeurige meridiaan, die geen natuurlijke grenzen volgt.

Met een goed bestuur en een stabiel beleid zal Nieuw-Guinea een rustpunt kunnen vormen aan de rand der voorlopig nog wel roerig blijvende Aziatische wereld. Nieuw-Guinea immers neemt een vooruit geschoven plaats in in de grote kring van de Pacific-randgebieden. Aan deze Oceaan, waar zich een steeds

belangrijker wordend stuk van 's werelds schouwtoneel afspeelt, ligt zijn toekomst. Het heeft vele uitstekende havens; met een goede outillage en vooral wanneer in het westelijk deel ook nog een oliebunkerhaven zou komen, is het zeer waarschijnlijk dat de grote scheepvaart een betrouwbare aanloophaven in dit deel van de wereld zeer zou toejuichen.

Heeft Nieuw-Guinea werkelijk betekenis voor Nederland? Het is een groot en ongeëxploreerd gebied en men kan dus zeggen dat aard en omvan van die betekenis niet vaststaan, maar een negatief antwoord op deze vraag past bepaald niet. Een vijftig- à zestig jaar geleden stond men in België ook volkomen onverschillig tegenover het experiment van Leopold II en dacht men de Kongo een waardeloos bezit. Wat thans deze kolonie voor België betekent behoef ik wel niet te verklaren. En dat terwijl men in de Kongo zijn mineralen niet op tweehonderd, maar op tweeduizend kilometer van de kust haalt!!

Nieuw-Guinea kan, zij het op meer bescheiden schaal, voor Nederland zijn wat de Kongo voor België is. Het zou wel eens één van onze meest waardevolle bezittingen kunnen blijken. Nederland zoekt mogelijkheden, het zoekt landen die zijn overbevolking kunnen opnemen, het speelt naarstig naar nieuwe afzetgebieden, naar nieuwe wegen om aan grondstoffen te komen. Is plotseling de ondernemingszin uitgeblust wanneer het om Nieuw-Guinea gaat? Andere markten onderzoekt men wel, waarom deze niet? Men noemt het geen toeval, dat Nieuw-Guinea onontgonnen en achterlijk bleef, omdat de moeilijkheden er zoveel groter en de mogelijkheden er zoveel geringer zouden zijn, terwijl in andere koloniën de welvaart groeide. Zou niet veel eer de reden zijn, dat Nieuw-Guinea lag aan de peripherie van een gebied waar de mogelijkheden dicht bij het centrum zo talrijk en zo groot waren, dat men er geen behoefte aan had om naar nog meer mogelijkheden te zoeken? Zouden wij er niet goed aan doen ons eens voor ogen te houden dat Nieuw-Guinea voor ons niet

ZEEBASES. — De baai, die Mac-Arthur's volledige oorlogsvloot van meer dan vijftienhonderd schepen borg.

meer één der laatste, maar vrijwel de eerste, de enige wagen aan de trein is geworden? Wij moeten mogelijkheden vinden voor het verarmde Nederland; kunnen wij het ons veroorloven om er één ononderzocht van de hand te wijzen?

Op grond waarvan meent men nu reeds categorisch te kunnen ontkennen, dat er landbouwmogelijkheden in Nieuw-Guinea zijn, dat er waardevolle mineralen gevonden kunnen worden, dat er kans is op transigratie? De mogelijkheid van Europese transigratie heeft in dit stadium in het geheel niet uitgesloten geacht te worden, bijv. in de circa 500 meter hoog gelegen Kebarvlakte, waar vrijwel geen Papoea's wonen; op de hellingen tussen 300 en 600 meter in het gebied ten Westen van de Nimboran, waar op een oppervlakte van rond 1 miljoen hectare slechts 3000 Papoea's gevestigd zijn. Wat weten wij nog van de valleien en hellingen in het centrale gebergte?

Onderzoek zal over dit alles moeten beslissen, onderzoek, dat reeds veel te lang is uitgebleven en dat toch op betrekkelijk korte termijn en zonder hoge kosten klaarheid kan brengen in velerlei vraagstukken, die allereerst om oplossing vragen.

Wat wij héél zeker niet mogen vergeten, is dat er in dit land naar schatting één miljoen Papoea's, dat is dus één miljoen MENSEN wonen.

Het is verbazingwekkend hoe luchtig men er in Nederland soms over spreekt, of we Nieuw-Guinea „zullen houden" of „het maar weg zullen geven" — zoals een jongen over een zak met knikkers praat. Het gaat hier om het wel en wee van één miljoen mensen, waarvoor wij verantwoordelijkheid dragen en tegenover wie wij een zware plicht hebben. Wij kunnen in geweten deze plicht slechts dan aan anderen overlaten wanneer het gebleken is dat wij niet in staat zijn hem zelf te vervullen óf er van overtuigd zijn dat anderen het beter zullen doen. Maar **nimmer** mag het motief zijn, dat die bevolking leeft in een verzameling bossen en moerassen, dat Nieuw-Guinea een olifant op zolder zou zijn en dat er dus aan dit land niets te verdienen valt — of dat anders onze materiële belangen elders schade zouden lijden.

Dit motief komt er in feite op neer, dat men een volk verkwanselt om materieel gewin. Het blijft om het even, of men die opvatting met zoveel woorden uitspreekt of haar wegmoffelt onder schijnschone vertogen, die het belang van de Papoea zeggen te behartigen, maar waarin de vooropgezette bedoeling kwalijk verborgen blijft. Van deze zijde juist klinkt het geroep het luidst, dat

Nieuw-Guinea een arm en leeg land is, dat weinig natuurlijke rijkdommen bezit en men schroomt niet — bij dit nog zo onbekende en zo weinig onderzochte land — dit als een vaststaand feit voor te stellen.

Er is zelfs gezegd, dat er meerdere honderden miljoenen guldens per jaar voor voorlopig onafzienbare tijd in dit land moeten worden belegd — en men vraagt zich af, of degene die ze noemde, de absurditeit van dergelijke getallen wel beseft. Ze worden gebruikt als een grove speculatie op de reactie van de belastingbetaler, die van dergelijke bedragen wel zal schrikken. „Meerdere honderden" — dat is dus minstens 200 miljoen — gedurende een „onafzienbare" tijd — stel twintig jaar — zouden al evenveel zijn als de totale Nederlandse kapitaalsinvestatie in Indonesië! Wanneer er ooit sommen in deze orde van grootte in Nieuw-Guinea worden belegd, dan mag Nederland juichen. Want dan zijn het de particuliere ondernemers, die daartoe overgaan — en men mag voldoende vertrouwen hebben in hun zakelijk inzicht; zij zullen dat niet doen zonder enige kans op voldoende opbrengst.

Het Nieuw-Guinea-vraagstuk heeft vele aspecten en — het zij nogmaals gezegd — men kan onderling over verscheidene dier aspecten eerlijk van mening verschillen. Ontegenzeggelijk zal Nederland offers hebben te brengen voor Nieuw-Guinea, maar het is unfair, tegenover het Nederlandse volk en tegenover de Papoea, om deze onredelijk zwaar voor te stellen en aldus de waarheid te verdoezelen om daarmee een beslissing in bepaalde zin af te dwingen.

Vanzelfsprekend zullen de „Nederlandse" en de „Australische" Papoea's elkaar later vinden, ondanks verschillende souvereiniteit en ondanks het verschil in omgangstaal. Het is een natuurlijk proces dat de beide delen der bevolking, onderling zo verwant, juist in die eigenschappen waarin zij verschillen van de Indonesiër: karakter, uiterlijk, zeden en gewoonten, zich van die verwantschap bewust zullen worden. De volkomen kunstmatige scheidingslijn — de 141ste meridiaan — die dwars door ethnologische eenheden heenloopt en zelfs familie's van elkaar scheidt, kan dit proces niet tegenhouden.

Men moet er dan ook zeer zeker op rekenen, dat in de toekomst de ontwikkelde Papoea's zich over de grenzen heen met elkaar zullen verstaan en men kan nu reeds — misschien vele decennia vooruit — zeggen dat zij met die scheiding geen vrede zullen hebben.

Een politieke realiteit is echter — of men dit feit apprecieert of niet — dat Australië „zijn" helft van Nieuw-Guinea niet zal loslaten, derhalve voort zal gaan met de opvoeding van „zijn" Papoea in Westers Christelijke zin en de ontwikkeling van dit land zal richten op de Pacific. Het is een punt van ernstige overweging wat, gegeven deze realiteit, het belang van de Papoea in Nederlands-Nieuw-Guinea vordert.

De Papoea staat kritisch tegenover het gezag, hij beoordeelt het en vraagt zich af welk nut het voor hem heeft. Hij mag dan in het algemeen nu nog niet voldoende ontwikkeld zijn om rekenschap te vragen, die tijd zal spoedig genoeg aanbreken.

De Papoea is voor het overgrote deel pro-Nederlands, wat men onder deze term ook wil verstaan en welke concrete waarde men daaraan wil hechten. De nogal eens gehoorde insinuatie, dat de pro-Nederlandse uitingen onder pressie zijn geschied, is pertinent onjuist; er valt met pressie overigens weinig te bereiken bij de bewust geworden Papoea. In 1949 stelde ik de Sultan van Tidore een boot ter beschikking voor een oriëntatie-reis, gaf hem géén bestuursambtenaar mee en liet hem volkomen de vrije hand. Tegen de gedane toezegging in, begaf hij zich bij zijn ontmoetingen met de bevolking toch op politiek terrein, maar oogstte nergens succes. In de Wandammen baai werd de keuze: Nederland of Indonesië, door de Sultan in eigen persoon gesteld, doch ondanks de door hem uitgeoefende aandrang werd de keuze

... geen zak knikkers ...

vóór Nederland unaniem, in zeer beluste termen gedaan en enige dagen daarna door de gezamenlijke kampongs schriftelijk bevestigd. Toch was de naaste Europese bestuursambtenaar méér dan honderd mijlen van de baai verwijderd en de nogal afgelegen streek in geen maanden door een Europeaan bezocht.

Deze pro-Nederlandse houding, men vergeet het niet, duurt slechts zolang de Papoea ons vertrouwt. Geldt dit reeds nu, het zal nog sterker gelden, wanneer er een bredere meer ontwikkelde bovenlaag is gegroeid, die ons beleid kritisch gadeslaat. Onze eerste plicht in Nieuw-Guinea is het Papoea-belang te behartigen; hij zal er zelf wel op toezien dat dit geschiedt. Wij moeten voorop stellen, dat wij de Papoea opvoeden tot zelfstandigheid en dat wij hem die zullen geven, zodra hij er rijp voor is. Dit tijdstip mag nog ver weg zijn, als wij zijn vertrouwen en zijn vriendschap willen behouden, zullen wij ons eerlijk op dat doel moeten richten en dat ook tonen.

Wij zullen hem in het Landsbestuur moeten inschakelen, waar dat mogelijk is; en ook „zodra” het mogelijk is, niet daarmee wachtend tot de politieke ontwikkeling ons geen andere keuze meer laat. De Gouverneur-Generaal van de Belgische Kongo zeide het onlangs nog zeer terecht: „Een hand die te laat wordt uitgestoken, zou wel eens geweigerd kunnen worden.”

De Papoea begrijpt nog geen ingewikkelde staatkundige „constructies”. Wij zullen hem werkelijk geen pro-Nederlandse houding kunnen „aanpraten”, maar hem openlijk en duidelijk moeten zeggen waar hij met ons aan toe is — en er naar handelen. Dan zullen wij ook kunnen rekenen op zijn volle medewerking.

Zo zal dit land een politieke stabiliteit verkrijgen, die in deze wereld van afbrokkelende verhoudingen een klimaat schept, dat kapitaalsbelegging aantrekt en daarmee de weg opent tot welvaart — en tot een samengaan van Nederlander en Papoea, in beider voordeel, tot in lengte van jaren.

Om der wille van

Nieuw-Guinea

Er zijn vele zaken rond Nieuw-Guinea, die ons met ernstige bezorgdheid vervullen. Wij hebben hieromtrent reeds in vele onzer artikelen de redenen vermeld en het ligt waarlijk niet aan ons, dat er tot dusver geen enkele duidelijke verklaring van overheidswege voor is gekomen.

Wij hebben openlijk de beschuldiging geuit, dat het fiasco, dat Nieuw-Guinea sinds enkele jaren onafgebroken gedemonstreerd heeft, ons inziens onmogelijk te wijten is aan alleen-maar incompetentie of gebrek aan belangstelling. De feiten, waaruit dit fiasco bestaat, zijn dermate duidelijk en opvallend, dat bij een waarlijk serieus goedwillende regering reeds langs ingegrepen was. Voorál, waar de bewijzen voor het grijpen zijn, dat het anders kán, dat het anders móet.

Daarom zijn wij, omdat wij mede de verantwoordelijkheid dragen voor Nieuw-Guinea, omdat ook wij onze belastingcenten betalen, die tot dusver ginds in 'n bodemloze put vallen, — gedwongen om onze neus te steken in zaken, die wij anders graag zouden toevertrouwen aan hen, die krachtens ons parlementair systeem door het volk (dus mede door óns) aangewezen zijn om die te behartigen.

En dan zijn het deze zaken:

Wat dwingt de huidige minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen op dit late uur van zijn bewindvoering nog naar Nieuw-Guinea? Wij kunnen bij al dergelijke officiële oriëntatiebezoeken (hoè dit ook in partijpolitieke kring verantwoord wordt, als zou Zijne Excellentie dit doen teneinde zijn opvolger straks te kunnen adviseren) de wrange herinneringssmaak aan soortgelijke bezoeken aan Indonesië, waarbij „experts” gevormd werden op de luxueuse terrassen van de duurste hotels, — niet uit onze mond wenen. Indien een minister, van wie men toch veronderstellen mag dat hij over de uitgebreidste rapporten en de beste gegevens beschikt, — nù nog niet weet wat er ginds te koop is, dan zal hij dit zeer zeker ook niet gewaar kunnen worden in de vijf minuten, die hem nog resten. Voorts menen wij, dat herhaaldelijk bij ons volk door verschillende excellenties is aangedrongen op uiterste versobering; soortgelijke overheidsdemonstraties van wat onder „versobering” verstaan wordt, dunkt ons als voorbeeld niet erg geslaagd. Afgezien nog van het feit, dat de manie van Hollandia: grootscheepse ontvangst, compleet in gala en met recepties, het toch al veel te magere Nieuw-Guinea-budget zullen overbelasten

Een ander verwonderlijk feit is en blijft, dat men zoveel goede wil, ervaring

en kennis, zoveel competentie en idealisme ongebruikt in Nederland laat.

Wij wisten reeds lang dat er plannen waren om de huidige gouverneur te doen vervangen. Wij hebben in stilte en om der wille van Nieuw-Guinea en de Papoea gehoopt, dat de keuze zou vallen op oud-resident Van Eechoud. Wij koesterden deze verwachting omdat wij vertrouwen en geloven in deze krachtfiguur, die jarenlang zijn beste krachten en idealisme gaf om in dat verwaarloosde land de fundamenten te bouwen, waarop gezag en welvaart zouden worden gegrondvest. Wij wisten en

weten, dat er bij velen, die Van Eechoud van nabij kennen, bepaalde bezwaren tegen hem bestaan. Hij moet een harde figuur zijn, onbuigzaam, weinig soepel, min of meer dictatoriaal, niet moeilijk om onenigheid mee te krijgen en daarna zonder compromis of vergeving. Wij kennen hem te oppervlakkig om daarover te kunnen oordelen. Wij weten alleen, dat het een verademing zou zijn een topfiguur op Nieuw-Guinea te hebben, waarvan een ieder weet wat hij aan hem heeft en die in staat is, een vast en doelbewuste (hoewel wellicht niet makkelijk en vriendelijk)

bewind te voeren.

Wij vernamen dat men andere figuren dan Van Eechoud gepolst heeft voor het gouverneurschap. Dit alarmeert ons, omdat wij hierachter (en het ligt niet aan ons dat wij hier zo over denken) alwéér partij-politieke motieven zoeken. Wij kunnen dit niet anders zien, omdat wij de tijd te vergevorderd, te kostbaar achten voor experimenten. En wat Van Eechoud betreft, hij is géén experiment, doch een duidelijke, krachtdadige, overtuigende uitroep, dat het afgelopen kan zijn met het Nieuw-Guinese fiasco.

OM HET ZELFBEHOUD

In de „Indische Courant” lezen wij:

Nederland zit met een levensgroot probleem: de Indische Nederlanders. Wat moet het met deze groep aanvangen? Er is een groep die denkt: laat ze maar Indonesische staatsburgers worden, dan zijn wij van ze af. Het afschuif-systeem dus.

Er is een andere groep die vindt dat ze dan maar naar West-Nieuw-Guinea moeten emigreren.

Hoe men het ook bekijkt, het is en blijft dus een spelletje van: laten we zien ze met goed fatsoen kwijt te raken. En men ráákt ze ook wel kwijt — op een voor Nederland gunstig en voordelige wijze. Het is immers een herhaling van het oude spelletje dat altijd door de eeuwen heen met deze mensensoort gespeeld is geworden. Laten wij de zaak niet mooier voorstellen dan ze is, doch laten wij er evenmin de sentimentsverf dik op uitsmeren. Laten wij het nuchter bezien.

Wat is eigenlijk de Indische Nederlander, van wie Nederland zo moeilijk met goed fatsoen af kan? Is hij een product van een ongeoorloofde verhouding van een Nederlander en een kind van het land? Is hij soms het natuurlijke kind van zo'n verbintenis? NEEN, niet altijd. Want — dat is juist het typisch-Nederlandse van de vader, de morele standaard van het Nederlandse volk: de vader heeft in zeker 95 gevallen van de honderd zijn zoon of dochter een fatsoenlijke Nederlandse naam gegeven en deze zoon of dochter op wettige wijze aangegeven en ingeschreven bij de Burgelijke stand als — **Nederlands staatsburger.**

Er is dus niets oneervols aan zijn geboorte, evenmin aan de verbintenis van zijn vader en zijn moeder, die meestal getrouwd zijn. Een vijftig of zestig jaar geleden toen de Hollandse Jan, de Jan fuselier een inheemse tot vrouw nam, trouwde hij na de geboorte van zijn kinderen — die hij correct middels zijn militaire commandant liet inschrijven bij de Burgelijke stand — met zijn inheemse vrouw. Hoeveel zogenaamd geslaag-

de huwelijken zijn eerlijker en beter dan dit door de financiële omstandigheden op geen andere wijze op te lossen huwelijksprobleem? Hoeveel Hollandse fuseliers die 50 tot 60 jaar geleden 30 hele centen per dag verdienden plus vrij kost, kleding en ligging in de kazerne — hebben zich zodra zij zich hadden opgewerkt tot sergeant of onderluitenant, wat vroeger mogelijk was voor oppassende jongelui — niet een aardige burgermanswoning gehuurd, waar zij een fatsoenlijk burgermansleven leidden met vrouw en kroost. De Hollandse Jan is van huisuit de Hollandse burgerman gebleven die volgens de tradities van zijn oude tehuis uit de Achterhoek, uit een dorpie in Drente of uit de volksbuurten van Amsterdam, Rotterdam en Groningen, zijn kinderen opvoedde. Lagere school, mulo, technische school, kweek-school; alles wat Pa kon betalen dank zij het zuinig beheer van Ma, die een kokkie af baboe uitpaarde, „ging naar de kinderen”. Wij prijzen een volk gelukkig dat op zulke halfcasts mag wijzen. Dát is de Indische Nederlander van de goede soort. De

stoere arbeidswil van Pa en de zuinigheid, de eenvoud, de opofferingsgezindheid, het zich op-de-tweede-plaats-stellen van Ma. Toch — wat wij hier geven als een schablone van duizenden en duizenden Indische Nederlanders, al is misschien de Pa niet een Jan Fuselier, doch een Suiker- of Rubber-administrateur, een koffieplanter of een ambtenaar van B.B., een resident, een controleur of een bekende figuur uit de handelswereld, uit hoog-intellectuele of culturele kringen — de kiem van innerlijke verdeeldheid, van tweespalt, van conflict is door deze bloedmenging bijna altijd aanwezig. En dat is de tragiek van de Indo, de innerlijke verdeeldheid van de Indische Nederlanders. Het koele, heldere, scherpzinnige verstand heeft hij van het Westen, het emotioneel gevoelige, het „zich tweede stellen” van zijn Oosterse Moeder. Dit zich „tweede” stellen, dit tevreden zijn dat hij tweede mag zijn in het leven, dit accepteren is funest voor iedere Indische Nederlander.

Dit is ook het eeuwige conflict tussen de Vader en de zoon, want in z'n hart vindt de vader z'n zoon een onbegrijpelijke lammeling, dat hij zich in een hoek laat drukken door jongens die in kracht, in de klasse, of later op de promotieladder zijn mindere zijn.

Doch deze innerlijke gesteldheid, dit zich de kaas van het brood laten eten, dit zich in een hoek laten dringen, dit door de natuur reeds aanwezige karakterelement van 't individu wordt door de discriminatie in het leven van deze groep verergerd.

Het is een morele en zedelijke moord, systematisch toegepast door sommige Europese lichamen en sommige Nederlandse regeringsinstanties op deze groep die zich nimmer heeft verweerd, doch wier enige levensfout is dat ze niet heeft geweigerd zich

tweede te laten stellen en niet heeft geprotesteerd wanneer ze werd teruggedrongen of gediscrimineerd. De intellectuelen onder hen voelen deze discriminatie even goed doch hebben zich een eigen morele standaard en een eigen levenshouding aangemeten, waardoor zij boven deze discriminatie staan; doch de massa ondergaat dit zwijgend met ironische spot, denkend aan de hoog morele standaard van Nederlandse regeringsleuzen van handhaving van de „Rechten van de Mens“, van streven naar Eenheid zoals Neerlands Vorstin op zo verheven wijze vertolkte voor de Amerikaanse Parlementsleden en gedurende de plechtigheid in de Columbia-universiteit, bij de uitreiking van het eredoctoraat in de rechten, toen Zij zeide: „Het zijn het hart en de ziel, die de wereld regeren, niet het verstand“.....

We zijn een ouwe rot in de politiek en een ouwe rot in het economische leven en we zijn zo vrij hier naast te stellen: „Het is het nationaal en internationaal belang en het zakenbelang die de wereld regeren“, waarmee we ons gelukkig prijzen dat Nederlands Vortin nog aan illusies gelooft. Want gelukkig is de mens die nog illusies heeft waarmee ook weer niet gezegd is dat we ons ongelukkig gevoelen dat wij deze illusies niet koesteren. Want we hebben illusies, doch van een praktische, meer realiseerbare aard.

Een groep in Nederland wenst de Indische Nederlanders naar West-Nieuw-Guinea te zenden. In „Prinsstad“, in „Trouw“, in nagenoeg alle belangrijke besprekingen over de kwestie West-Nieuw-Guinea treft ons weer de gedachte dat Nederland hier een oplossing ziet voor zijn levensprobleem: werkverschaffing aan de Indische Nederlanders. En nu hopen wij slechts dat deze groep zich reëel instelt hierop. Dat zij het ziet als een arbeidsvraagstuk, een kwestie van vraag en aanbod. Nederland bezit de middelen om het plan uit voeren. De Indische Nederlanders zijn de **levende** werktuigen om het plan te **kunnen** uitvoeren. Zonder deze levende werktuigen, deze op oerwoud, moerasland, hitte, striemende regen, malaria, dysenterie en muskieten ingestelde technische, bouwkundige, landbouwkundige en administratieve krachten is Nederland niets. Men mag zo hoog van de toren blazen als men wil, doch zonder deze taaie, geloofde en geroutineerde tropische werkkrachten, zal Nieuw-Guinea een mislukking worden. Deze groep Indische Nederlanders bezit de kracht van taaie lianen, die men niet kan weggappen noch negeren. Zij hebben een uithoudingsvermogen bij alle tro-

pische ziekten, wat de kampdoktoren hebben ondervonden. Doch deze groep is ongeorganiseerd, deze groep heeft nimmer geweten wat „struggle for life“ betekent. Deze groep heeft zich steeds in een hoek laten trappen, en heeft nimmer teruggetrapt, omdat zij — een minderwaardigheidscomplex hebben gekregen door het van geslacht op geslacht accepteren van de tweede plaats! Laten zij thans tonen dat zij eersteklassers kunnen zijn, zoals zij dit getoond hebben als boormeesters bij de B.P.M., als koffie- en rubberplanters in de goe-noengs, als sergeanten, politiemensen bij de oude corpsen toen ze enkel met de klewang in de hand aanvielen. Laten zij tonen dat zij dezelfde moed en dezelfde strijdgeest kunnen opbrengen in hun **eigen** strijd om het bestaan.

Opnieuw wordt hun de taak op schouders gelegd voor Nederland een gebied van oerbos en moeras, van dorre zandgrond, en woeste gebergten open te leggen zoals hun grootvaders honderden jaren geleden in Indonesië binnenlanden hebben meegewerkt om spoorwegen, kanalen en wegen aan te leggen, postwezen, telegraaf- en alle overige gouvernementele diensten in werking te stellen en te houden, zonder ooit gelijk te zijn gesteld met een sinjeur die zó van de ambachtsschool of zijn schaafbank in Holland, van zijn smidse of van achter de toonbank is afgekomen. Laat

Nederland niet meer in die oude voetstappen treden, want het is nu het probleem geworden van een op-nieuw rekenen op goodwill en medewerking na ondervonden bitterheid.

En laat de Nederlander die in dit land met een Indisch Nederlandse is getrouwd niet vergeten dat zijn kinderen ook Indische Nederlanders zijn. Zodat wanneer hij deze groep discrimineert, hij z'n **eigen** vlees en bloed discrimineert zoals Nederland met een discriminatie van Indische Nederlanders zijn eigen zonen discrimineert.

Er zijn er nog te veel, vooral onder de Hollandse burgerjongens die zulks niet inzien.

Er wordt groot begrip gevraagd, vooral van hen die nu de Indonesiërs heel erg coifferen, doch die hun eigen soortgenoten diskwalificeren als „de blauwe groep“ en ze onverwachts een natrap geven. Omdat ze weten dat deze groep niet terugslaat.

Misschien zal deze groep Indische Nederlanders eindelijk 'n voorman vinden die als mens, als intellectuele en geestelijke leider deze mensen-op-de-tweede-plaats eindelijk brengt waar ze thuis horen.

Dat West-Nieuw-Guinea een nieuw vaderland mag betekenen in meer dan één opzicht en dat hier de geestelijke vrijmaking begint van een groep die alleen maar heeft geïncasseerd zonder ooit een trap terug te geven. F.

INDISCHE NEDERLANDERS: zonder deze levende werktuigen, deze op oerbos, moeras, hitte, striemende regen, malaria, dysenterie en muskieten ingestelde krachten is Nederland in Nieuw-Guinea niets. Doch laat in de eerste plaats de Indische Nederlander dit zelf beseffen en er zijn houding naar bepalen in zelfbewustheid en zelfrespect.

»De jongens van de achter-kamer«

O.R.O. Operations Research Office

Zij, die de memoires van Winston Churchill kennen, hebben in het gedeelte waarin beschreven wordt de verbitterde en heldhaftige strijd der Britten, toen zij geheel alleen tegen de overmacht der Duitse „Luftwaffe“ stonden, de beroemde „Battle of Britain“, kunnen lezen over het prachtige werk, dat achter de schermen gedaan werd door Prof. F. A. Lindemann (nu Baron Cherwell als dank voor zijn enorme diensten aan Engeland bewezen) met zijn staf van vooraanstaande geleerden. „Backroom boys“, „jongens van de achterkamer“, zoals een Engelse schrijver hen noemde omdat zij nooit voor het voetlicht kwamen, omdat ook hun werk meestal zó geheim was, dat eerst veel later de invloed die de resultaten van hun harde en stille arbeid op de oorlog hadden, bekend gemaakt kon worden.

Wetenschap op de oorlogspraktijk toegepast was hun job. Werd er een nieuw apparaat of wapen door de vijand in gebruik genomen, dan begonnen de hersens van de Lindemann-groep op hoge toeren te draaien en dan waren het niet alleen wetenschapskerels, maar ook detectives die een nieuwe ingewikkelde uitvinding van de vijand moesten terugherleiden tot het begin om dan het tegenmiddel te vinden. En alles onder druk, want elke dag dat het tegenwapen uitbleef, kostte mensenlevens. Radar, magnetische mijnen, elektronische uitstralingen die een piloot op een vernuftige wijze naar zijn doel loodsten, alles was hun terrein.

Een club van zulke „backroom boys“ heeft het Amerikaanse opperbevel in September 1948 weer ten behoeve van marine, leger en luchtmacht bijeengebracht in de O.R.O., Operations Research Office, onder leiding van Dr Ellis A. Johnson. Behalve een paar all-round officieren, die het contact onderhouden en de zuiver militaire hulp verlenen, heeft Dr Johnson alleen burgers onder zich werken: biologen, physici, chemici, psychologen, geschiedkundigen, economen, sociologen, ingenieurs. Hun object is: oorlogvoeren wetenschappelijk te analyseren en hun praktische resultaten zijn nu reeds verbluffend te noemen. 't Zijn heus niet alleen

de doeltreffendheid van wapens, het uitvinden van nieuwe wapens of nieuwe wetenschappelijk-technische snufjes, die bestudeerd worden.

Herbert Yahraes in zijn artikel „The Mysterious Mission of ORO“, „De geheimzinnige taak van ORO“ (S.E.P. 23-2-'52) geeft een uiterst interessant exposé van die taak. Als voorbeeld, dat deze ploeg van knappe koppen niet alleen vreselijk ingewikkelde technische problemen op lange termijn uitrekenen, maar zich ook, en veel, bezig houden met vraagstukken van direct praktisch belang, mag wel het volgende dienen.

Het Amerikaanse hoofdkwartier in Korea vroeg de ORO-ploeg, die daar werkzaam was, om eens een duik te nemen in het probleem van directe steun van vliegtuigen aan de grondtroepen. En het duurde niet lang of het advies kwam, een advies dat tot aller verwondering luidde:

„Jullie moeten B-29's voor dat doel gebruiken!“ Nu weet ieder, dat de reusachtige superfortress B-29 alleen gebruikt wordt voor strategische lange-afstands bombardementen en om deze nu te gebruiken voor korte afstanden, vlak vóór het front was, alsof je een bulldozer werd aangeraden om een heestertje uit je voortuintje om te halen. Maar de ORO-knappen waren niet gek; hoe kwamen zij aan dit voorstel?

De communisten, die de zware luchtaanvallen overdag niet bepaald prettig vonden, vochten en verplaatsten zich liefst 's nachts, waren dus 's nachts ongedekt. En omdat de B-29 de machine was met de beste navigatie- en radar-instrumenten, dus de beste nacht-machine, was dit ook het aangewezen type voor de job in kwestie. De later binnenkomende krijgsgevangenen bevestigden, dat de ORO het bij het rechte eind had gehad. Eigenlijk het ei van Columbus, je moet er alleen maar opkomen!

Na een diepgaande maar korte studie kwam de ORO tot de conclusie, dat de psychologische oorlogvoering nog effectiever gemaakt kon worden in Korea dan zij reeds was, door aan te tonen dat de tekst van de boven de communisten uitgestrooide biljetten te moeilijk was voor vele onontwikkelde Noord-Koreanen en Chinezen, dat deze bovendien niet zo geïnteresseerd waren in abstracte beschouwingen over het goede der democratie en het slechte van het communisme, maar meer belang stelden in hun eigen veiligheid en of zij bij overgave goed behandeld zouden

De front-caricaturisten dienen bij de weergave van de uitrustingsstukken op te letten, geen nieuwe wapentypes o.d. prijs te geven; daarnaast moeten zij echter de thuisblijvers tóch de overtuiging geven, dat hun soldaten uitgerust zijn met het beste, modernste materiaal. Zo deed Mauldin het bijv. in zijn „Upfront“:

„Man, je sjouwt je kapot an allerlei onnutte rommel; flikker toch die joker uit je kaartspel“

worden. ORO stelde voor, dit soort oorlogvoeren veel meer te decentraliseren, omdat ieder onderdeel wel ongeveer de mentaliteit van de troepen tegenover zich heeft leren kennen en daardoor beter weet hoe daarop in te werken. Ook werd in dit geval aangegeven, een groter gebruik te maken van vliegtuigen met sterke luidsprekers want, tenslotte kan een communistisch soldaat neergeschoten worden door een meerdere, indien hij een anti-communistisch pamflet leest, maar die meerdere kan hem moeilijk dwingen om zijn oren dicht te houden als er plotseling een harde stem uit de lucht klinkt.

Uiteindelijk wil de ORO met zijn onderzoekingswerk op elk gebied vermijden wat vroeger gebeurde: het door schade en schande wijs worden, waarbij dan „schade en schande” dikwijls duizenden mensenlevens betekende. De bekende Engelse Veldmaarschalk Slim drukte zich hierover zó uit: „Ik kan mij twee gelegenheden herinneren dat ik na een operatie aan de commandanten gevraagd heb wat zij daarmee nu bereikt hadden en dat zij antwoordden geen directe resultaten, maar wél veel eavrring opgedaan te hebben. Het leek mij toen dat toepassing van een beetje wetenschappelijk vooruitdenken meer doeltreffend en vlugger zou geweest zijn dan enige duizenden mensenlevens er aan te riskeren.”

Het is verwonderlijk, dat terwijl men in industriële- en zakenkringen reeds lang tot de conclusie is gekomen, dat enige wetenschappelijke onderzoeken, alvorens tot een zekere productie over te gaan, in elk opzicht verantwoord en zelfs noodzakelijk zijn: markt-analysen, psychologische proeven i.v.m. wensen en mentaliteit van het te bereiken publiek, enz., men er eerst in de tweede wereldoorlog toe is overgegaan om dit ook enigszins op oorlogvoering toe te passen. Tenslotte is oorlogvoeren, al is het dan op een geheel ander niveau, eigenlijk ook een „business”; men moet óók steeds trachten betere en meer waar (wapens), betere en meer verkopers (soldaten), betere directieuren en chefs (officieren en onderofficieren) en een betere verkoopstechniek (strategie en tactiek) dan de concurrentie (de vijand) te hebben.

Tijdens de oorlog is er nog een mooi voorbeeld van een dergelijke succesvolle wetenschappelijke voorbereiding geweest. Men onderzocht vóór het bombarderen met een groot aantal vliegtuigen eerst het aantal waar de vijand zijn handen zó vol mee zou hebben, dat hij geen aandacht meer kon wijden aan méér vliegtuigen. Laten we dit aantal X noemen en het aantal meer vliegtui-

gen Y, dan kwamen de kopstukken op de betrekkelijk eenvoudige uitkomst (alweer: je moet er maar opkomen!) dat een raid met X plus Y vliegtuigen veel meer resultaten opleverde, dan een raid met nét X of minder dan X vliegtuigen. In 1942 bewees de RAF in de praktijk, dat de „backroom boys” gelijk hadden.

De ORO heeft natuurlijk topgeheime problemen, waar het publiek en zelfs het gros van de officieren niets van te horen krijgen, maar ook de eenvoudige, toch zo belangrijke dingen, als kleding en bepakking. Bij een ORO-onderzoek naar wat een soldaat uiteindelijk in laatste instantie in de strijd bij zich houdt en wat hij weggooit als hinderlijk, of zelfs al dadelijk teruggeeft aan de fourier, kwam men tot de conclusie, dat b.v. de dure en zware overjas meestal het eerst verdween en de jongens vasthielden aan hun parkas en jackets, omdat deze hen niet in hun bewegingen stoorden, voor de vechtsoldaat dikwijls het verschil tussen leven en dood.

Omdat de ORO afgedaan heeft met oude versleten ideeën en hun denken zich voornamelijk op praktisch terrein beweegt, krijgt men er een goed inzicht van, hoe dikwijls een ingewortelde en steeds nageprate opinie volkomen fout kan zijn. Zo vertelde een kolonel van de staf van Generaal Walker op Korea, dat hij steeds als een voldongen feit had opgegeven, dat een zeker soort tank een zeker aantal liters brandstof per km verbruikte, omdat dit nu eenmaal als een vast gegeven van de een op de ander was overgegaan. Een ORO-man vroeg hem beleefd: „Hoe komt U aan dat cijfer?” Er werden toen enige proeven genomen en het bleek,

dat die bepaalde tank stukken meer verbruikte.

Eén der merkwaardige opgaven, die de ORO uit te knobbelen krijgt, is de vraag of er niet te veel tijd en geld in de moderne opleiding van een doorsnee-soldaat worden besteed aan schietoefeningen met het geweer (de speciale „snipers” buiten rekening gelaten). Men kwam hiertoe omdat slechts ongeveer 1/3 van alle Amerikaanse doden en gewonden in Wereldoorlog II te wijten waren aan precisie-wapens, zoals geweren; ook vond men, dat wonden door geweerkogels gemaakt niet geconcentreerd waren rond de vitale delen van het lichaam, zoals men zou verwachten maar net zo verspreid over het gehele lichaam lagen als wonden, veroorzaakt door granaatsplinters.

Dat deze ORO-mannen dit alles niet alleen zittend achter een bureau kunnen uitzoeken ligt voor de hand. Al zijn het dan burgers: zij moeten, om de oplossing voor vele van hun problemen te vinden, zich op het gevechtsterrein begeven, mee de lucht in, enz. en de vijand schiet niet expres mis, omdat daar nu een ORO-kerel bij is.

Omdat de officieren en de commandanten nu er van overtuigd zijn, dat deze „burgers” al hun tijd besteden en er ook hun leven voor overhebben, om te trachten zoveel mogelijk het „luk-rake” uit het oorlogvoeren voor de Amerikaanse soldaat te halen, dit dus zo „veilig” mogelijk voor hen te maken (indien men bij oorlog van „veilig” mag spreken!) geven zij ook aan de denk- en uitknobbelploegen van Dr Johnson hun volle medewerking.

A'dam, 10-3-'52

H. P.

Kijk, zo ongeveer voelde onze sobat Heusvergeten zich, toen hij bij 't rinkelen van de huisbel uit 't raam keek en de postbode zag staan met 'n kwitantie van z'n bloedeigen Legioen. Sajang-sajang van al die moeite en extra-kosten, terwijl hij 't zo simpel had kunnen voorkomen met 'n postwissel of 'n giro aan z'n centenbaas op de Schelpenkade 31 te Leiden, je-weet-wel, wiens gironummer 581684 is.

MACHT EN STRIJD IN

China

In ons vorig nummer publiceerden wij een artikel van H. P., dat hij ontleendde aan „The Saturday Evening Post” en waarin de eindeloze guerillastrijd in China’s barbaarse binnenlanden tegen de Rode volkssoldaten van Mao Tse Toeng is beschreven. Hierop is gereageerd door een andere sobat, die gepoogd heeft een objectief beeld weer te geven van de toestand in China. Wat ons hierin bijzonder trof is de zin voor kritisch en onbevooroordeeld beschouwen en de gedegen studie van het onderwerp, waarvan het artikel blijkt geeft.

„Kent Uzelven,
Kent Uw vijand,
Honderd veldslagen,
Honderd overwinningen”

Dit is een oude Chinese spreuk die vaak door Mao Tse Toeng aangehaald wordt.

„Oud-Wapenbroeders” doet prachtig werk om ons, legionnaires, te wijzen op onze eigen kracht en onze eigen idealen. We vergeten zo vaak en zo graag, dat we meer zijn dan stemvee en realiseren ons te weinig onze taak. En een taak hebben wij: „Versterking van het nationaal bewustzijn.”

„Oud-Wapenbroeders” doet prachtig werk door ons, legionnaires, te wijzen op onze binnenlandse vijanden en door steeds te wijzen op het gekuip en gedraai van deze vijanden en het hele karakterloze gedoe dat ons ellen de keel uithangt.

Maar bij het aanwijzen van onze buitenlandse vijanden dienen wij voorzichtig te zijn. We moeten er voor waken, dat we door onze grote bondgenoten niet tot vazallen gemaakt worden. Indien we in „onze” strijd om de vrijheid van de Angelsaksische wereld onze eigen vrijheid verliezen, dan zijn we ook nog niet gelukkig.

TEN AANZIEN van China mogen wij wel „even link uitkijken”. In het oude China volgde dynastie op dynastie, steeds een tijdperk van groei, bloei en daarna verval. Nog tegen het einde der 18e eeuw bloeide China onder de Mandsjoe-keizers (vreemde overheersers). In de 19e eeuw verviel dit regiem, mede dank zij de opium, die de Britten met veel winst verkochten. China verbood de invoer van opium en enkele oorlogen waren het gevolg. Engeland dwong China om de invoer van opium vrij te geven. Een zwarte bladzijde in de Engelse geschiedenis. De Chinees leerde het Westen haten. Men keerde zich tegen de corrupte Mandsjoe-keizers, die volgens klassieke Chinese begrippen hun recht op de troon verspeeld hadden. De zg. T'ai-p'ing opstand was het gevolg. Het program was: „Allen zullen voedsel hebben; allen zullen kleding bezitten, het geld moet gedeeld worden en in alle dingen zal er gelijkheid zijn; er zal geen mens zonder voedsel of warmte zijn.” Als een vloedgolf ging de revolutie door het land. De zwakke Mandsjoe-keizer riep eerst de Amerikanen en daarna de Engelsen te hulp. En deze vonden het uit politiek oogpunt beter, dat de zwakke Mandsjoe-keizer aan het bewind bleef. Van een nationale herleving verwachtten de buitenlanders geen heil voor hun handel. Generaal Gordon (een Brit) versloeg tenslotte de opstandelingen.

Van 1850 tot 1863 werd er gestreden, circa 30.000.000 mensen kwamen om het leven. De Mandsjoes en de handel op China waren voorlopig veilig gesteld. Ook in de driekwart eeuw die volgde koos het Westen steeds partij voor de Mandsjoes en later voor dié generaals en partijen, die hun belangen respecteerden. De Chinees leerde op deze wijze het Westen haten; zij hadden telkens en telkens weer „het gezicht verloren”. De Russen hebben door de eeuwen heen slechts enkele conflicten met China gehad, vredesverdragen werden steeds met veel ceremonieel getekend en China verloor nimmer zijn gezicht.

Soen Yat Sen, de stichter van de Kwo Min Tang en leider van de grote Chinese revolutie, verklaarde, dat zijn partij ontstaan was om te voltooien, wat de T'ai-p'ings slechts begonnen waren. In zijn strijd tegen de oorlogsheren werd hem systematisch alle steun door het Westen onthouden. Pas in zijn laatste levensjaren vroeg hij Lenin om steun, deze zond enkele adviseurs (o.a. Borodin). De Chinese Communistische partij, die toen slechts enkele duizenden leden telde, werd de bondgenoot van de Kwo Min Tang. Mao Tse Toeng was in die jaren lid van beide partijen en privé-secretaris van een Kwo Min Tang minister.

De scheuring kwam in 1927. In Maart veroverden de arbeiders de stad Shanghai op de oorlogsheren en voor de Kwo Min Tang. In de buitenlandse concessies heerste grote verwarring en angst. Tsjiang K'ai Sjek, de machtigste generaal van de Kwo Min Tang en verwant aan de machtigste kooplieden van Sjanghai verried zijn eigen regering, bezette Sjanghai, sloot een overeenkomst met de buitenlanders daar en richtte een bloedbad aan onder de bevolking. In de volgende maanden stichtte hij een nieuwe regering, „zuiverde“ de Kwo Min Tang en liet duizenden communisten en linkse Kwo Min Tang-leden ter dood brengen. Deze episode in de Chinese geschiedenis is prachtig weergegeven in het boek van André Malraux: „La Condition Humaine“, in het Hollands vertaald onder de titel „Het menselijk tekort“.

Mao Tse Toeng vluchtte naar het woeste bergland van Zuid-China. Hij had toen duizend man met tweehonderd geweren. En terwijl de Kwo Min Tang heel China veroverde en de generaals plunderden en de corruptie hoogtij vierde, organiseerde hij daar een Sowjetbestuur en voerde het programma van dr Soen Yat Sen uit. Een programma dus, dat gebaseerd was op politieke ideeën die sinds eeuwen in het Chinese volk leefden, overgoten weliswaar met de Marxistische terminologie. Jarenlang zat hij daar met zijn mannen in de bergen, aan alle kanten ingesloten door legers van de Kwo Min Tang. Tsjiang voerde direct een verdelgingsoorlog tegen de bandieten, zoals hij hen betitelde; 100.000 man bracht hij in het veld, die werden in enkele maanden vernietigend verslagen. Een tweede veldtocht ondernam hij met 200.000 man. Ook deze poging werd een volslagen mislukking, de tegenpartij was toen 30.000 man sterk. Tijdens een derde veldtocht werden zeventien van de drie en dertig divisies vernietigd of verstrooid. Een Amerikaanse miljoenen-lening en Duitse generaals en stafofficieren kwamen hem te hulp. Het hele gebied dat door de Communisten was bezet werd omsingeld en systematisch platgebrand en de bevolking groten-deels uitgemoord. De Communisten hadden echter de medewerking van de bevolking. „Het gaat alleen om de boer, als hij zijn vertrouwen in ons zou verliezen, is alles verloren“, zei één der leiders van die partij. Een generaal van de Kwo Min Tang verklaarde: „Waar wij ook gaan, wij zijn in duisternis; waar de Roden ook gaan, zij zijn in het licht.“ Een van zijn Duitse militaire adviseurs erkent dan ook volmondig in 1934, dat de Roden het volledige vertrou-

wen van de plattelandsbevolking hebben en dat hun troepen goed gedisciplineerd zijn en niet roven en stelen, dit in tegenstelling tot de soldaten die hij moest adviseren.

Eind 1934 breken de Rode Legers door de „brandende muren“ van generaal von Falkenhausen en beginnen zij de lange mars, een militaire veldtocht die circa twee jaren zou duren dwars door China, een afstand van ongeveer 9000 kilometer. Deze lange mars is het épos van 't Chinese Rode Leger. Duizenden kwamen om, maar de troepen die de tocht overleefden vormden daarna de staalharde kern van de nieuwe legers die gevormd werden in de heuvels van Sjensi. Hier ontstond een nieuw Sowjet gebied. Ook dit gebied werd door Tsjiang aangevallen.

Op 11 December 1936 had het zg. Si-An incident plaats. Tsjiang K'ai Sjek werd door één van zijn eigen generaals gevangen genomen. Hij wilde hem voor een volksrechtbank brengen. Mao weigerde hierin toe te stemmen en eiste, dat Tsjiang vrijgelaten zou worden om als opperbevelhebber van alle Chinese legers tegen de Japanners te strijden. Tsjiang werd vrijgelaten en er kwam inderdaad een wapenstilstand. Enkele maanden later vielen de Japanners China binnen. Samen vochten de legers van de Kwo Min Tang en de Communisten tegen de vijand. Tsjou En Lai, de tweede man van Mao, had toen zijn hoofdkwartier in Nanking, de zetel van de Centrale Regering.

Maar Tsjiang bleef de Communisten wantrouwen. Ik herinner mij een artikel uit de Christian Science Monitor — een van de vooraanstaande kranten van de U.S.A. en bekend om zijn correcte berichtgeving — van December 1940, waarin stond, dat Tsjiang honderdduizenden liberale en socialistische en communistische Chinezen in „heropvoedingskampen“ had opgesloten, dat hij zijn beste door de Yanks bewapende en afgerichte troepen in reserve hield op de grens van de Communistische gebieden en dat hij slechts op zeer halfslachtige wijze de Japanners bestreed. De conclusie van het artikel was een advies aan de Amerikaanse regering om, óf de steun aan Tsjiang te stoppen óf er bij hem op aan te dringen met krachtige middelen om van de strijd tegen de Japanners ernst te maken. In December 1940 werd toen het „Nieuwe Vierde Leger“, één van de Rode Legers, op mars naar het front, door Kwo Min Tang troepen overvallen en afgemaakt. Vanaf dat moment was de samenwerking tussen Kwo Min

Tang en Communisten zeer problematisch. Hoewel Mao in al zijn publicaties op samenwerking tegen de vijand aandrong, gelukte het niet een coalitieregering te vormen. De Rode legers organiseerden de oorlog tegen de Japanners. „Onze strijd is een strijd der boeren“, zei Mao en hij organiseerde de boeren en hij organiseerde de legers. Openlijk gaf Radio Tokyo toe, dat het Chinese Rode Leger hun gevaarlijkste tegenstander was. De Kwo Min Tang legers hadden reeds lang vóór het einde van de oorlog opgehouden een offensieve kracht te zijn; de troepen waren er, maar de offensieve geest ontbrak.

Japan capituleerde, de Japanse troepen te velde gaven zich over aan de dichtsbijzijnde Chinese troepen en daar Tsjiang steeds geweigerd had de guerilla's te organiseren, waren dat Chinese Rode troepen; hun legers waren gegroeid tijdens de oorlog tot ver boven het miljoen, over een vierde van het Chinese grondgebied verspreid.

Amerika trachtte in de jaren na de oorlog te bemiddelen tussen Tsjiang en Mao. Generaal Marshall koos noch de zijde van de één, noch die van de ander. De bevoorrading en bewapening van de legers van Tsjiang K'ai Sjek door de Amerikanen ging echter verder. De opperbevelhebber van het Rode Leger waarschuwde de Amerikanen, dat dit een burgeroorlog tot gevolg zou hebben. In Januari 1946 wist generaal Marshall een wapenstilstand te bewerken. Een half jaar later ruimde Tsjiang de liberale leiders, waarop Marshall zijn hoop had gevestigd, uit de weg. Begin 1947 was het Kwo Min Tang-offensief overal in volle gang. De oorlog duurde drie volle jaren. Binnen het jaar was de Kwo Min Tang in het defensief gedrongen. In de loop van 1948 werd Mandsjoerije veroverd en het platteland van Noord- en Midden-China. In de loop van 1949 werd toen in een reeks van veldtochten en veldslagen geheel China bezet. De legers van de Kwo Min Tang werden verslagen of verstrooid of sloten zich bij de Communisten aan. „De geduchte Ma Hoeng Kwei, die in het Noordwesten had gestreden, reed naar een Rode voorpost en gaf zich over als maakte hij een reisje naar zijn privé-jachtvelden en als wilde hij zich door zijn nieuwe vrienden doen vergezellen.“ (Een aanhaling uit „Mao Tse Toeng“ van de Amerikaanse historicus Robert Payne, een Elsevier-uitgave). Circa anderhalf miljoen man hadden circa vijf en een half miljoen man, die over een vrij grote luchtmacht en veel betere verbindingsmiddelen be-

schikten, van de kaart van China geveegd. De restanten redden zich op Formosa en in het uiterste Zuidwesten van China, van waaruit deze troepen zich in Burma en Indo-China terugtrokken.

En thans is Mao Tse Toeng president van de Chinese Volksrepubliek. Zijn macht berust op het vertrouwen dat de boeren in hem stellen (85% van de bevolking) en hij weet dat. Hij is Marxist, maar zei: „Er zijn mensen die denken dat het Marxisme een soort magische waarheid is waarmee men elke kwaal kan genezen. Wij moeten het volk vertellen dat dogma's nuttelozer zijn dan koemest. Koemest kan men althans als mest gebruiken.” (Aanhaling uit het boek van Robert Payne). Hij weet zeer goed, dat het opvolgen van de adviezen van de ver verwijderde adviseur in het Kremlin de Chinese Communistische Partij in het verleden enkele zware nederlagen heeft bezorgd. Hij weet ook, dat de grootste overwinningen zijn behaald dwars tegen het advies van Moskou in. Maar dat in het huidige wereldbestel China wel met Rusland moet samenwerken, daarvan is hij overtuigd; verschil van inzicht tussen bondgenoten mag nooit leiden tot „verlies van gezicht” voor één der bondgenoten.

Na deze korte schets van de jongste Chinese geschiedenis nog enig commentaar op het artikel van H. P. in „Oud-Wapenbroeders” van 16 Mei 1952.

Direct de eerste zin: „... wij weten dat deze „leider” geregeerd wordt door Moskou...” Neen, dat weten we niet. We weten, dat Mao toen hij met enkele tienduizenden volgelingen in de bergen van Zuid-China vocht, zich jarenlang en met grote heftigheid verzette tegen de orders van de Komintern, en wij weten, dat, toen begin 1949 de tijd rijp was voor de grote opmars, Moskou deze verbood, Mao echter zette zijn legers in beweging, omdat het belang van China dit eiste en hij won.

Yukon Chang (geen Chinese naam) schreef dus een lang artikel in de Saturday Evening Post. Niemand kan natuurlijk weten waar de grens tussen waarheid en fantasie ligt. Maar de grote Amerikaanse bladen publiceren alles wat rijp en groen is, als het maar in hun kraam te pas komt en als het maar „news” is. In de afgelopen jaren hebben we hun berichtgeving over Indonesië ter plaatse kunnen controleren. Soms waren ze er wel eens een beetje naast, of niet soms? Zeker is, dat

met het schrijven van dergelijke artikelen grof geld te verdienen valt, meer dan met het schrijven voor „Oud-Wapenbroeders”.

De Mohammedaanse generaal Ma Hoeng Kwei, uit Ningsia, als ik me goed herinner, gaf zich over en ging met toestemming van de Communisten naar San Francisco. Ningsia ligt buiten de Chinese Muur, de Moslim nomaden in die streken beoefenden de rooftochten als tijdspassering. In 1937 lagen ze al eens overhoop met Mao. Het is best mogelijk, dat deze geharde rooflustige woestijnbewoners zich niet hebben willen schikken in het nieuwe straffe regiem, waarin voor roverij en knevelarij geen plaats is. Maar als ik het wel heb vocht er Moslim rode ruitierij in Korea.

De romantische „Kruisvaarder van de Huturivier” is een held. We moeten echter niet vergeten, dat het Christendom via het Westen in China kwam en in vele soorten (zie bijv. het boek van Cronin, De Sleutels van het Koninkrijk). Het is logisch, dat de Kwo Min Tang en zijn Amerikaanse vrienden gebruik maken van de gegevens van de zending om contacten te leggen. Het is dus ook logisch, dat alle Christenen wantrouwend worden bekeken in het China van Mao Tse Toeng.

„Oorlogsheren” gedurende perioden in de Chinese geschiedenis die de centrale macht verzwakten waren er in China altijd. In de afgelopen honderd jaren zijn ze er dan ook bij honderden geweest. Deze generaals werden door de bevolking steeds hartgrondig veracht. Dr Soen Yat Sen bestreed hen gedurende zijn hele leven. Tsjiang bestreed ze, liet ze vermoorden of kocht ze om. Maar het regeringssysteem van de Kwo Min Tang liet zoveel ruimte tot corruptie, dat de Kwo Min Tang-generaals weldra dik en vet werden en grote bankrekeningen in de U.S.A. kweekten; ze werden zelf oorlogsheren. De kleine boeren haatten deze heren en het systeem dat hun optreden door dik en dun dekte. Het is natuurlijk waar, dat de oorlogsheren de communisten haatten als de pest en hetzelfde geldt voor de duizenden rovers uit de bergen, want zij behoren bij de tijd van anarchie en verval die China heeft meegemaakt. In een geordende maatschappij met een sterk centraal gezag is er voor hen geen plaats. Het pleit m.i. voor de kracht van de Rode regering, dat zij overal tegen deze elementen durft op te treden. Maar zij heeft bij haar optreden tegen deze elementen de steun van het volk, want zonder de

steun van de boeren kan geen enkele regering van China bestaan.

Ontevreden boeren zijn er natuurlijk in China ook. Maar, de landhervorming die Mao heeft doorgezet was het grote programpunt van de Kwo Min Tang en zij volgden hierin slechts de T'ai-p'ings en ook deze wilden slechts, wat vroeger in de Chinese geschiedenis reeds diverse malen was gebeurd: in tijden van verval ontstaat groot-grondbezit, in tijden van nationaal herstel wordt het onrecht weer hersteld. De boer heeft recht op zijn land en de keizer heeft tot taak dit recht van de boeren te handhaven. Dat er bij de hervorming van het land vele fouten zijn gemaakt is logisch en Mao heeft hier steeds tegen gewaarschuwd. Maar, de lang beloofde landhervorming werd door hem uitgevoerd en China zal hem dankbaar zijn.

In de jaren 1948 en 1949 las ik diverse zeer lezenswaardige artikelen in een Brits tijdschrift voor de handelaren in de Far East, een zeer degelijk en conservatief blad. Volmondig werd toegegeven, dat de Chinese Volksrepubliek de zaken met kracht aanpakte en op een goede manier, de corruptie verdween en aan vele misstanden werd een einde gemaakt. De schrijver concludeerde, dat China na honderd jaren van verraaiing thans weer een krachtige centrale regering had met een programma dat acceptabel was voor het gehele Chinese volk. Ook ons grote nationale weekblad Elsevier publiceerde artikelen waaruit de kracht en de energie van het nieuwe regiem in China — beangstigend — bleek.

Robert Payne schrijft op de laatste bladzijde van zijn reeds eerder aangehaald boek: „Zou dan Amerika de fatale vergissing begaan, elke sociale wijziging te verwerpen? ... maar alleen Amerika, eens de bakermat der revolutie, trachtte de vloed te keren. Het had de Aziatische revolutie kunnen leiden; in plaats daarvan bleef het achter.”

En het is dan gedeeltelijk het werk van generaal MacArthur geweest om China in het Koreaanse avontuur te betrekken en het einde van dat conflict is nog niet in zicht. Maar met cliché-uitdrukkingen wordt geen oorlog gewonnen.

v. Z., Scheveningen

De oubliette der

AMBONEZEN

Hebben jullie wel eens gehoord van de „oubliette”? Dat woord is afgeleid van het Franse werkwoord „oublier”, dat „vergeten” betekent; de beste vertaling die we daarom voor „oubliette” kunnen vinden is „vergetelheid”.

„Oubliette” is in de ongewassen historie, toen de kastelen nog bewoond werden door roof- en andere soorten ridders en toen een mens leven nog maar even weinig waard was als in deze atoom-periode, — een gevreesde klank geweest. De „oubliette” werd n.l. toegepast op het slachtoffer, dat de woede van een of andere onbarmhartige kasteelheer had opgewekt en door deze verdoemd was tot „vergetelheid”, tot een oplossing in het absolute niets, zodat niet alleen het stoffelijke lichaam uit de wereld verdween, maar ook de naam, de herinnering, kortom, alles wat bij elkaar het begrip „mens” vormt. De oubliette werd meestal uitgevoerd in een kleine kelder, trappen-diep onder de laatste vloer, waar het grondwater reeds door de stenen siepelde en elk gerucht van buiten versmoord was in de dikke watten van eeuwige stilte. Het slachtoffer werd daar in gedeponeerd en de ingang dichtgemetseld. En terwijl de mens daar snel en erbarmelijk stierf, werd bovengronds zijn naam, zijn herinnering weggewist zoals een natte spons met één haal een dunne krijtstreep kan doen verdwijnen.

Een verschrikkelijk iets, die „oubliette”, is het niet?

En toch ga ik er nu over praten.

Want in Nederland is de oubliette thans weer in ere hersteld, zij het niet van zulk een kwalijke invloed op het lichaam (ik laat de geest buiten beschouwing) als het oude model. En van deze nieuwmodische oubliette zijn de slachtoffers: de ruim 12.500 Ambonezen, die thans in ons land zijn.

Wij weten dat deze getrouwen als een brok bazalt wegen op de politieke maag van bepaalde regeringsfiguren. Ware er niet zo'n duidelijke en krachtige oppositie in ons volk opgestaan, de regering had wel wég geweten met hen; de misdaad was dan rond geweest.

Zo lang dus een levende interesse bij ons volk bestaat voor de Ambonezenzaak in het algemeen en voor de

Ambonezen-in-Nederland in het bijzonder, is de mogelijkheid voor het laatste, beslissende onrecht gering. En dit is de reden, waarom er met alle middelen aan gewerkt is, de „oubliette” toe te passen op de Ambonezen, opdat het Nederlandse volk zijn belangstelling zou verliezen en de Ambonezen laten voor wat ze zijn. De middelen en facetten dezer oubliette zijn talrijk, ze zijn zowel legaal als stiekum en ze hebben hun doel niet gemist. Bezie slechts hoe de algemene belangstelling voor de Ambonezen nog in Nederland is. En begrijp dan, hoe groot het gevaar voor hen geworden is, dat zij vandaag of morgen geruisloos verdwijnen.

Wij, Legionnaires, dienen het als onze ereplicht te beschouwen, dat deze oubliette op ons de uitwerking mist. Wij dienen alles in het werk te stellen wat in ons vermogen is om hen uit hun afzondering te halen en terug te brengen op de plaats waar zij horen: midden in de belangstelling en de genegenheid van ons volk. Wij hoeven niet lang te praten over het „waarom”; zij zijn onze makkers te-velde geweest en betere konden wij ons niet wensen. Wij, die geweten hebben wat het is, door eigen volk en regering in de steek te worden gelaten op het hoogste uur, — wij kunnen ons, beter dan wie ook, hun gemoedstoestand indenken.

Wat wij voor hen doen kunnen? Dat hangt van de plaatselijke omstandigheden af. Is er in de buurt van je woonplaats een Ambonees woonoord, besteed er dan wat tijd aan; zoek ze op, geef ze het gevoel dat ze niet alleen staan maar dat ze welkom zijn in dit land van het Veteranen Legioen Nederland. Neem ze eens af en toe mee uit, deel je laatste gulden eens voor een kouwe pijp met een willekeurige, eenzame Ambonees die door de straten slentert en met zijn tijd en ziel geen raad weet.

Ben je lid van een voetbalvereniging, bewerk je bestuur dan eens voor een vriendschappelijke wedstrijd tegen de Ambonezen. Doe eens moeite bij je plaatselijke voetbalbond, dat een Ambonees elftal deelneemt aan de competitie. Is dat niet mogelijk, vraag dan aan de clubbesturen, of ze Ambonezen willen opnemen in hun elftallen.

In de plaatsen, waar Legioensvertegenwoordigers zijn, laat daar de bijeenkomsten opgeluisterd worden door een orkest uit het naburige kamp. Nodig de kampoudsten ook officieel uit op die bijeenkomsten en laat de Ambonezen weten, dat ze welkom zijn waar legionnaires tezamen komen.

Kortom, haal ze uit hun isolement. Breek de deur van de oubliette open en verlos de Ambonees, deze brave oud-wapenbroeder.

Laat het voor ons, Legionnaires, een erezaak zijn. A. v. H., Delft

*Legionnaire, verleng deze
handdruk tot in
Nederland . . .*

Purperen Kusten

Van de Uitgeverij KLUWER te Deventer ontvingen wij ter recensie aangeboden het boek „SAPAROEAS PURPEREN KUST AAN DE KIM” van Pier Rimba Haan. Prijs gebonden f 6,50.

De titel van het boek zegt het eigenlijk reeds; daarin klinkt de stem van de Bandazee, hangt de bittere geur van het smeulende para-para-vuur en doemen de paradijslijke beelden op van „purperen verten, blauwe baaien, smaragden kusten, weelderige begroeiing, ondoordringbare wouden, wilde hartstochten, aninisme, krokodillen, kasuaris, hert en everzwijn.”

Het is de liefdesverklaring van een man aan de kleine archipel der Zuid-Molukken en het is zulk een aangrijpende, wondere liefdesverklaring, dat ge er bijna behoedzaam de bladen voor omlegt, bevreesd dat elke onverwachte beweging of hard geluid de betovering zal breken.

Het is een boek van zwerven, van eenzaamheid, avontuur, jacht en romantiek; van lachen en zingen en schertsen met de uitbundige mensen van daar-ginds. Vooral onder ons, veteranen, schrijft diep wat de Ambonees, die wapenbroeder bij uitnemendheid, is aangedaan door . . . ach neen, laat ons bij dit boek het niet over de smurrie van de politiek hebben. Doch eenieder, die meer en vooral alles wil weten over het land, waar deze wapenbroeder uit stamt, — kunnen wij het boek van Saparoea's purperen kust met warmte aanbevelen.

Ter kennismaking nemen wij hieronder een fragment over. Wij kunnen uit de natuurbeschrijving veel begrijpen van het onblusbare heimwee naar de geboortegrond dat de Ambonees verteert; daarbij kunnen wij ons iets voorstellen van het terrein, waarin thans nog op Ceram een onverbiddelijke strijd wordt gestreden tegen de bezettingstroepen van Indonesië.

Laat ons bij elk woord in gedachten ginds vertoeven . . .

Het was ebbend tij; het strand breed en droog. Zwart zand en door-de-golfslag-glad-gepolijst kiezel glommen in de zon, die recht voor ons en nog schuin stond, achter ijle wolken. Vreugdig parelmoerde hier en daar een open schelp.

De zee was effen, geen windvoor was er over getrokken. Als een machtige massa lag ze blinkend, breeduit en ver naar de horizon met rechts purperkleurig en ijl de eilanden Saparoea en Noesa Laoet. Nog maar nauwelijks zichtbaar waren ze, één met de lucht in de verte.

Haroekoe, het derde der uit de geschiedenis van de Compagnie bekende specerij-eilanden, de Oeliassers, ging schuil achter een kaap, die groen en kleurig beschenen in zee vooruit stak. Hogerop Cerams bergenblok scherp kartelend en massaal tegen de lucht.

Rustig en purper-verijld lagen de eilanden aan de horizon; schenen op de hemelseinder te staan.

Links van de eilandengroep der Oeliassers was de einder van het open Banda-bekken; een vaag-ver-

heelde lijn tussen het water en de lucht.

Dan een eigenaardig schouwspel. Daar lag tandjoeng Kwako, bijna horizonsver. Deze landtong is vlak en laag. De boomgroepen en hogere punten staken boven de ronding van het water uit, maar verder scheen de kaap er in verzonken. Het leek een aaneenschakeling van boomeilanden, die rustten op de einder.

En dan die hemel! Gezeefd licht, met nauw genuanceerde kleurschakeringen, als fris gewassen en helder. Alle lijnen en contouren landwaarts scherp. Bergen, die meestal achter nevels en wolken schuil gingen, nu fijn omljnd tegen de lucht boven donkerder en dichtbij toppen.

't Was een van die tropische morgens, vol stille schoonheid, ijl en koel.

Hier en daar mondde aan 't strand een helder blinkend stroompje uit, waar we doorwaadden of oversprongen.

Langs de kust speelden scholen vis, meest ikan-makè. Telkens sprong een lange sakoe, gulzige rover, of een lenige taniri — een tonijnsoort — er doorheen. Vooral de laatste,

die metershoog opspringt, sierlijk built en duikt, had onze aandacht.

Een eind verder bij de mond van een kleine kali stond het sleepspoor van een krokodil; daar was hij naar zee gegaan. Een voor van de staart en groeven van de klauwen er naast. Slangvormig had hij zich over het zwarte zand voortbewogen en zijn „handtekening” in huiveringwekkende runen geschreven.

'k Vroeg de regent, of er nog mensen gepakt waren door krokodillen de laatste tijd.

Zij hadden er weinig last van. Hier bij de Pia waren ze niet kwaad-aardig; er gebeurden nooit ongelukken. Bij de Roeata, de rivier van Makeriki, die verderop in de richting van zonsopgang in zee stroomde en in de moerassen om deze negorij wel.

Hij wilde blijkbaar geen kwaad spreken van hun krokodillen. Was het om voorvaderlijke betrekkingen met dit lugubere geslacht, die in hun nog niet geheel uitgeroeide animistische navoelingen bestonden?

In de woudrand, welke bij 't strand abrupt afbrak, koerden duiven, tijlp-ten en tjuikten vogels. Groene kakatoe's vlogen doldriest rond, luid lawaaiend. Een bruine jabba kwam met een blinkende vis in zijn klauwen van zee, viel in op een poelaka, waar hij op een hoge, dorre tak zijn prooi de ogen uitpikte.

Enkele maserikoets (strandsnippen) liepen met vlugge passen langs het strand voor ons uit en pikten haastig in het water naar krabbetjes en vis. Kwamen we te dicht bij, dan scheerden ze weg, gingen achter ons weer zitten. Ze lieten je even voorbij op de droogvalling.

We gingen het strand langs tot aan de Pia. De bodem was er drabbig. De rivier vormde een delta, die in zee vooruit stak. Er aasden allerlei strandvogels op: bèbè-laoet (zee-eenden), snippen, zwarte reigers enz.

Bij de mond was veel vis. Er schoten onophoudelijk bobara en taniri door en boven het water. 't Was hier een waar slagveld! Trouwens, dat is de hele zee. Daar vreet al het sterkere het zwakkere op. De meeste vissoorten zijn rovers en bijna allen staan bloot aan de vraatzucht van een grotere soort.

Het rivierwater schoot snel naar zee. 't Had in de bergen geregend, want de waterstand was vrij hoog voor de tijd van 't jaar. Gelig-bruin

vloeide de massa borrelend, en kol-kend' weg. Gelukkig dat we er niet door hoefden; we zouden er zeker tot de schouders in gaan.

Hier moesten we 't woud binnen. „Masboek“, zeiden de Cerammers. Dus het oerwoud in!

Ik kon niet nalaten eerst nog eens achterom te kijken naar de rust, die er lag over de grote Elkapoetihbaai; naar die fata-morgana-gelijke kaap Kwako, die daar boven de verre waterlijn scheen te hangen. Hier had ik meer zo gestaan, vroeger, ook in de stilte van de morgen.

Wat was me die indruk trouw bijgebleven. 't Was toen als nu; ook in October. Dat ijle, dat gewassene, dat heldere, die ruimte, met bergen aan de lucht. Ik geloof niet, dat ik ooit iets had gezien zo volmaakt rustig als deze uit de nevels gewassene verwondering.

„Toean“, riep Helos, „kom!“

„k Ging ze gauw na . . .“

Hier begon de vlakke, met haar alles overwoekerende wildernis. De groeikracht is enorm! Machtige woudreuzen hadden hun loof ver boven ons gewelfd. Een dicht bladerdak! Zwarte stammen, die begroeid waren met woekerplanten van allerlei soort en bruin bemost. Waar de dikke boomzuilen zich splitsten in reuzen takken, zaten hele bossen passilan, parasiterend groen; levend van de sappen der bomen, of van rottend mos en allerlei op de schors.

Oude waringins hadden neerhangende of om de stam kronkelende luchtwortels. Soms groeide de ficus op andere bomen, deze dooddruk-kend, verworpend.

Onder de woudreuzen stonden varen met enorme veervormige bladeren; pandanus, met haar stekelig, hard blad; hier en daar een palm met rechte stam; de sierlijke niboeng, wilde pi-sangs met vademlange bladeren.

Lianen hingen als kabels van de reuzen naar beneden, slingerden zich door de daaronder groeiende boomgroepen. In stille pracht buigt uit een aan de stam zittend bladrozet de sierlijke steel met de smetteloos witte bloemen van de anggrèk boelan; verderop hangt een andere kleurige orchidee.

En eindelijk de ondergroei: struiken, rotpalmen met scherpen dorens aan stengels en bladnerf; canna's met groot, groen blad en rode bloem; wilde talessoorten; de lastige daoen-gatal, die als de brandnetel brandt; daoen-gatal-babi, die giftig steekt door broek en kousen.

't Is er zwoel, hoewel er schaduw is. Duffe warmte stijgt op uit een bodem van humus, verrotting en schimmel. Men loopt er geruisloos op een tapijt van vochtige bladeren en

er ritselt elk ogenblik een blad naar beneden . . . Zonnestralen dringen haast niet door tot dit domein van de schaduw. Op een enkele plek, waar een woudreus is gesneuveld of toevalligerwijs een opening is in het loverdak, schijnt verblindend de zon naar binnen. Daar knerpt het blad onder de voet.

Bontgekleurde vlinders zweven in grillige paringdans door 't gezeefde licht, de vleugels als fladderende bloemblaadjes met rijk kleurengamma.

Vogels tjuiken en fluiten met gulle keelgeluiden als van de wielewaal; duiven koeren; de jaarvogel zaagt, zittend op een hoge tak of doet weg-zwevend de harpetoon van z'n zomende slagveren horen; kakatoes gillen of vooizen zoet en de boskip kraait met welluidende klaarte haar: „kiiii! krr! krr!“

Soms plotseling en vooral 's avonds tjuiken cicaden en boomkikvorsen; bij dag sjirpt doordringend de riang-riang, zo zelfs, dat ge met de hand uw oor sluit, omdat het tere trommelvlies pijn doet.

We gingen achter elkaar, bleven in 't zog van bapa Ona, die met zijn parang zwaaiend en pinang kauwend voorop ging. Hij hakte met het scher-

pe kapmes een pad. Het wapen zwaaide hij links en rechts, hoog en laag! Het zong maar en wij volgden het lied van de zingende parang.

De drijvers gingen huns weegs en de jagers zouden naar hun posten worden gebracht.

't Was mij onbegrijpelijk, hoe ze hier de weg wisten; alles was zo gelijk! Men kon kort voor-, achteruit of zijwaarts kijken in een cirkel met een straal van enkele vaders en verder was alles op-ons-aandringend-groen: struiken, stammen, bladeren. Gelijheid, meent de oningewijde.

Maar zij zagen verschillen. Een boom, die krommer, dikker of knoestiger is dan de rest; een heuveltje; in de bodem een delling; een bocht van een klein stroompje; een maleo-nest (een heuveltje van takjes, bladeren en plantenresten, waarin de boskippen hun eieren leggen, die door de broei-warmte worden uitgebroed); zij hebben zoveel van die herkenningstekens, die ons ontgaan. We liepen een uur ongeveer, maar 't leek door de eindeloze gelijheid der dichte wildernis of we veel langer hadden gelopen. Kampongs, mensen waren er niet; hier huisde het dier, was het woud, sinister, soenji!

Het is een toevallige samenloop van omstandigheden (zègt men), dat onze redactie enkele dagen voor de verschijning van dit nummer deze foto kreeg toegestuurd met het verzoek: „Kunnen jullie dit plaatsen in ons blad? Dit zijn drie Ambonese jongens, waar ik geruime tijd mee heb opgetrokken. Ik zou graag hun adressen willen hebben. De foto werd gemaakt gedurende een patrouille bij de Elkapoetihbaai op Ceram.“ Wij geloven niet aan toevalligheden; deze foto past precies bij deze fragmenten van Saparoea's purperen kust. En waar deze drie jongens nu zitten? Wie zal het zeggen . . . In elk geval zijn onze beste wensen met hen . . .